

Stöd från faciliteten för återhämtning och resiliens för ett bättre företagsklimat

Tar endast delvis itu med utmaningar i de landsspecifika rekommendationerna, men vissa tidiga resultat har bidragit till framsteg i genomförandet

EUROPEISKA
REVISIONSRÄTTEN

Innehållsförteckning

Punkt

01–21 | **Huvudbudskap**

01–07 | Varför detta område är viktigt

08–21 | Vad vi konstaterade och rekommenderar

22–71 | **Våra iakttagelser mer i detalj**

22–47 | Åtgärderna inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens tar endast delvis itu med utmaningarna för företagsklimatet

22–26 | Alla medlemsstater fick delrekommendationer om företagsklimatet men de varierar i fråga om karaktär och omfattning

27–29 | Politikområdet företagsklimat har ingen tydlig definition och begreppet har inte tillämpats konsekvent

30–44 | Åtgärder inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens tar endast delvis itu med de utmaningar för företagsklimatet som identifierats i de landsspecifika rekommendationerna

45–47 | Vissa strukturella utmaningar för företagsklimatet hanterades inte eller hanterades endast delvis

48–71 | Reformerna av företagsklimatet var försenade men vissa tidiga resultat bidrog till framsteg i genomförandet av de landsspecifika rekommendationerna

49–50 | De flesta reformer var försenade

51–61 | Reformerna uppnådde i allmänhet sin planerade output, men hittills har endast en tredjedel av dem uppvisat betydande resultat

62–71 | Reformerna inom faciliteten bidrog delvis till framsteg i genomförandet av delrekommendationer

Bilagor

Bilaga I – Om revisionen

Bilaga II – Länkar till ytterligare teknisk information på revisionsrättens plattform för öppna data

Bilaga III – Bedömning av output för slutförda reformer i medlemsstaterna i urvalet

Bilaga IV – Bedömning av resultaten för slutförda reformer i medlemsstaterna i urvalet

Bilaga V – Framsteg i genomförandet av delrekommendationer

Bilaga VI – Betydelsen av fördelade reformer inom faciliteten för återhämtning och resiliens vid kommissionens bedömning av delrekommendationerna om företagsklimatet i medlemsstaterna i urvalet

Förkortningar

Ordförklaringar

Kommissionens svar

Tidslinje

Vi som arbetat med revisionen

Huvudbudskap

Varför detta område är viktigt

- 01** Företagsklimatet är en kombination av interna och externa faktorer som påverkar förutsättningarna för att bilda, utveckla och driva företag. Dessa faktorer kan vara ekonomiska, tekniska, sociologiska, sociala, kulturella och administrativa (se de viktigaste faktorerna i *figur 1*).

Figur 1 | Viktiga faktorer som bidrar till kvaliteten på företagsklimatet

Källa: Revisionsrätten.

- 02** I EU innebar de nedstängningar och åtgärder för social distansering som infördes för att bekämpa covid-19-pandemin allvarliga störningar för företag och handel. Störningarna hade en kortvarig effekt, främst under 2020, och följdes av en återhämtning av ekonomin under 2021.

- 03** Som ett svar på pandemin godkände Europaparlamentet och rådet i februari 2021 förordning (EU) 2021/241, genom vilken faciliteten för återhämtning och resiliens inrättades, till ett värde av 650 miljarder euro. Faciliteten syftar till att minska de ekonomiska konsekvenserna av covid-19-pandemin och främja en hållbar ekonomisk återhämtning genom att stödja medlemsstaterna i genomförandet av omfattande reformer och investeringar.
- 04** För att få stöd från faciliteten för återhämtning och resiliens måste medlemsstaterna lämna in återhämtnings- och resiliensplaner med ett antal åtgärder (antingen reformer eller investeringar) samt delmål och mål för dessa åtgärder. Enligt krav i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens måste det finnas en tydlig koppling till den europeiska planeringsterminen för att dessa planer ska kunna godkännas¹. Framför allt förväntades de reformer och investeringar som fastställdes i de ursprungliga återhämtnings- och resiliensplanerna bidra till att effektivt ta itu med alla eller en betydande del av de utmaningar som identifierats i de relevanta landsspecifika rekommendationerna. De landsspecifika rekommendationerna är i allmänhet uppdelade i delrekommendationer utifrån område. För merparten av medlemsstaterna omfattade detta utmaningar för företagsklimatet.
- 05** Målet med vår revision var att analysera om åtgärderna inom faciliteten har bidragit till att på ett ändamålsenligt sätt ta itu med de viktigaste utmaningarna för företagsklimatet som identifierats under den europeiska planeringsterminen och fastställts i de landsspecifika rekommendationerna.
- 06** Närmare bestämt granskade vi följande:
- Om och i vilken utsträckning de reformer och investeringar som ingår i medlemsstaternas återhämtnings- och resiliensplaner och som var fördelade till delrekommendationer som avsåg företagsklimatet tog itu med de utmaningar som identifierats under den europeiska planeringsterminen.
 - Om ett urval av 25 reformer av företagsklimatet i fyra medlemsstater (Bulgarien, Spanien, Cypern och Österrike) hade genomförts som planerat i fråga om tidpunkt, omfattning och resultat, samt deras effekt på kommissionens bedömning av genomförandet av de landsspecifika rekommendationerna. De fyra medlemsstaterna valdes ut på grundval av antalet landsspecifika rekommendationer för företagsklimatet 2019 och 2020 och antalet reformer av företagsklimatet som finansieras genom faciliteten för återhämtning och resiliens.

¹ Förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens, artiklarna 18.4 b och 19.3 b.

- 07** Vårt revisionsarbete omfattade perioden februari 2020 till april 2025 och byggde i huvudsak på en granskning av relevanta dokument och intervjuer med kommissionen. Arbetet omfattade även intervjuer med behöriga nationella myndigheter och andra berörda parter under granskningsbesök i medlemsstaterna i urvalet. Målet med rapporten är att bidra till den pågående diskussionen om den fleråriga budgetramen efter 2027, särskilt med tanke på eventuella framtida instrument som bygger på finansiering som inte är kopplad till kostnaderna. Mer bakgrundsinformation och närmare uppgifter om vår revisionsmetod finns i [bilaga I](#).

Vad vi konstaterade och rekommenderar

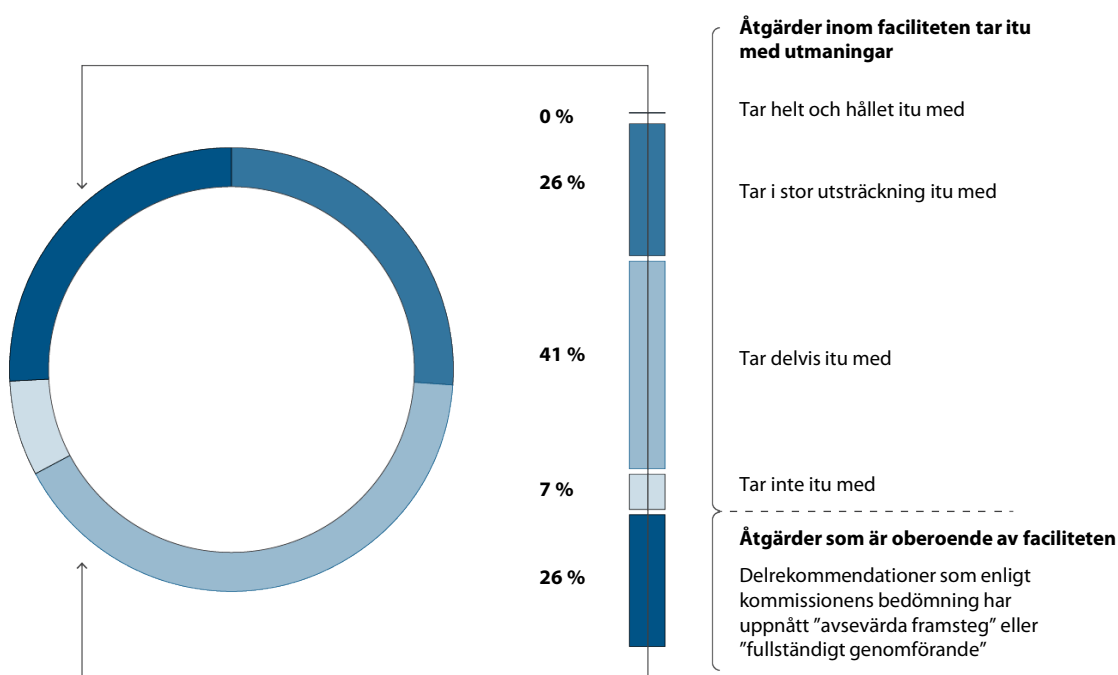
- 08** Vår samlade slutsats är att åtgärderna inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens endast delvis tar itu med de utmaningar som identifierats under den europeiska planeringsterminen när det gäller politiska åtgärder som avser företagsklimatet, men att vissa tidiga resultat har bidragit till framsteg i genomförandet av de landsspecifika rekommendationerna på det här området.
- 09** Enligt förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens måste reformerna och investeringarna i de nationella återhämtnings- och resiliensplanerna bidra till att ta itu med alla eller en betydande del av de utmaningar som fastställts i de landsspecifika rekommendationerna. Även om reformerna och investeringarna i återhämtnings- och resiliensplanerna tog itu med utmaningar i två tredjedelar av delrekommendationerna 2019 och 2020, tog närmare hälften av dem endast delvis itu med utmaningarna och ingen utmaning hanterades helt och hållet. Dessutom återstår vissa strukturella problem som fastställts i delrekommendationerna. De genomförda reformerna av företagsklimatet i de fyra medlemsstaterna i urvalet uppnådde dock generellt förväntad output men endast en tredjedel av dem kunde uppvisa betydande resultat. Reformerna inom ramen för faciliteten bidrog delvis till en uppgradering av kommissionens bedömning av framsteg i genomförandet av de relevanta delrekommendationerna.

Åtgärderna inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens tar endast delvis itu med utmaningarna för företagsklimatet

- 10** Vi tittade på de delrekommendationer som lämnades 2019 och 2020 till alla medlemsstater inom politikområdet företagsklimat och konstaterade att delrekommendationerna 2019 ofta handlade om återkommande strukturproblem, medan merparten av delrekommendationerna 2020 var inriktade på att minska covid-19-pandemins inverkan på företagen (punkterna [22–26](#)).

- 11** Både den europeiska planeringsterminen och faciliteten för återhämtning och resiliens omfattar ett politikområde för företagsklimatet, men vi fann inkonsekvenser i hur kommissionen definierade och använde begreppet. Exempelvis hade merparten av åtgärderna inom ramen för faciliteten som avsåg företagsklimatet inte fördelats till delrekommendationer som avsåg företagsklimatet. Denna brist på anpassning komplicerar bedömningen av om och i vilken utsträckning faciliteten tar itu med de utmaningar som rör företagsklimatet i delrekommendationerna efter politikområde. Bristen på anpassning minskar även möjligheterna att utvärdera resultaten av insatserna på de respektive politikområdena (punkterna [27–29](#)).
- 12** På grundval av vår bedömning drog vi slutsatsen att åtgärder inom ramen för faciliteten tog itu med utmaningarna i närmare två tredjedelar av de delrekommendationer som rör företagsklimatet. Men för nästan hälften av delrekommendationerna (41 %) tog åtgärderna endast delvis itu med utmaningarna och ingen av dem hanterades helt och hållet. Vi drar därför slutsatsen att faciliteten för återhämtning och resiliens endast delvis tar itu med de utmaningar för företagsklimatet som identifierats under den europeiska planeringsterminen. Samtidigt hade omkring en fjärdedel av delrekommendationerna som avser företagsklimat redan uppnått statusen avsevärda framsteg eller fullständigt genomförande 2024 oberoende av faciliteten (se [figur 2](#) och punkterna [30–42](#)).

Figur 2 | I vilken omfattning utmaningar i enskilda delrekommendationer som avser företagsklimatet har hanterats

Källa: Revisionsrätten.

13 När det gäller täckningen av olika tematiska områden ser vi att för merparten av områdena hanteras delrekommendationerna av åtgärder inom faciliteten för återhämtning och resiliens, men de hanteras även utanför faciliteten (se punkt [43](#) och [figur 6](#)). Men det finns skillnader mellan olika tematiska områden, till exempel följande:

- Inom tre tematiska områden uppnåddes statusen avsevärda framsteg eller ett fullständigt genomförande för merparten av delrekommendationerna genom åtgärder utanför faciliteten (t.ex. att förbättra tillgången till finansiering, förenkla skattesystemen och genomföra program efter stödperiodens slut).
- Inom de övriga tre tematiska områdena tog en majoritet av åtgärderna inom faciliteten åtminstone i någon utsträckning itu med delrekommendationerna, men de flesta av dem hanterades endast delvis (t.ex. att främja privata investeringar, minska regelbördan eller den administrativa bördan och annat allmänt stöd till tillväxt och konkurrenskraft).

14 När vi konsoliderade resultaten på medlemsstatsnivå fann vi att täckningen är marginell för merparten av medlemsstaterna: i sju medlemsstater har reformer eller investeringar som finansieras genom faciliteten i stor utsträckning tagit itu med utmaningar i delrekommendationerna 2019 och 2020. I de flesta medlemsstater (16 av 27) tar dock åtgärderna inom ramen för faciliteten endast delvis itu med utmaningarna i delrekommendationerna om företagsklimat och inte i någon medlemsstat hade åtgärderna lett till ett fullständigt genomförande av delrekommendationerna (se punkterna [44–47](#)).

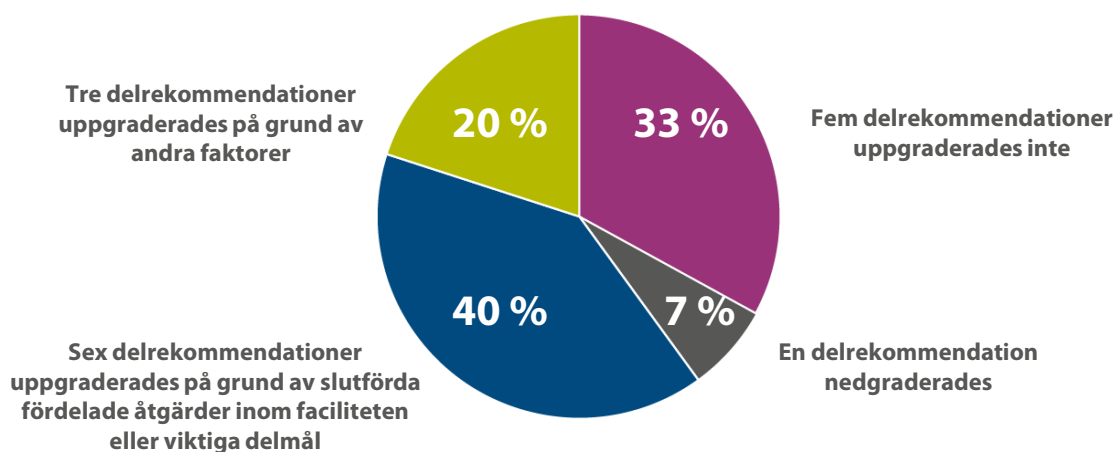
Reformerna av företagsklimatet var försenade men vissa tidiga resultat bidrog till framsteg i genomförandet av de landsspecifika rekommendationerna

15 I vårt urval av fyra medlemsstater konstaterade vi att merparten av reformerna inom ramen för faciliteten som var fördelade till delrekommendationer avseende företagsklimatet och som var planerade att vara slutförda senast i juni 2024 inte hade genomförts inom den tidsfrist som angetts i de respektive rådsbesluten. Av dessa hade omkring en tredjedel (36 %) slutförts med förseningar på mer än sex månader och något mer än en fjärdedel (28 %) var fortfarande inte genomförda i april 2025 när vi avslutade vårt revisionsarbete på fältet. Med tanke på att åtgärderna ska vara genomförda senast i augusti 2026 innebär ytterligare förseningar en risk när det gäller slutförandet av åtgärderna och därmed också uppnåendet av resultat (punkterna [48–50](#)).

- 16** De slutförda reformerna uppnår normalt sin förväntade output när de berörda delmålen och målen uppnås, som ofta handlar om att lagar ska antas och träda i kraft. Vi drar vidare även slutsatsen att de har uppnått resultat, där en tredjedel (29 %) uppvisar betydande resultat och hälften (47 %) begränsade resultat. När det gäller den kvarvarande fjärdedelen (24 %) kunde medlemsstaterna inte lägga fram några bevis för att resultat hade uppnåtts i linje med åtgärdens huvudmål. I vissa fall berodde bristen på påvisade resultat på att genomförandet befann sig i ett tidigt skede, och i andra på att medlemsstaterna inte samlade in dessa uppgifter. För merparten av de slutförda reformerna hade medlemsstaterna använt indikatorer för att bedöma resultaten av åtgärderna över tid, även om det inte fanns några rättsliga krav på att de skulle göra det. Men vi konstaterar att även när det gäller de reformer som uppnådde betydande resultat beror den potentiella inverkan och de långvariga effekterna på företagsklimatet på flera faktorer och de kan minska till följd av att åtgärderna har begränsade tidsramar eller omfattning, att de har en avlägsen koppling till politikområdet eller till följd av risken för att åtgärder inom faciliteten upphävs (punkterna [51–61](#)).
- 17** Vid årets utgång 2024 hade medlemsstaterna gjort avsevärda framsteg med eller helt och hållet genomfört 29 av de 82 delrekommendationerna om företagsklimatet från 2019 och 2020. Men omkring två tredjedelar av delrekommendationerna uppvisade även fortsättningsvis endast vissa eller begränsade framsteg (se punkterna [62–64](#)). Vi konstaterar även att för en tredjedel av medlemsstaterna har inga framsteg gjorts. Endast en medlemsstat kan uppvisa ett fullständigt genomförande av delrekommendationerna om företagsklimat, men den medlemsstaten uppnådde detta utan något stöd från faciliteten för återhämtning och resiliens (se punkt [65](#)). Vi kunde också konstatera att detta inte är ett isolerat fall. Faktum är, vilket framgår av [figur 2](#) ovan, att för en fjärdedel av delrekommendationerna gäller att de har uppnått statusen avsevärda framsteg eller fullständigt genomförande utan något stöd från faciliteten. Vi anser att det går fortsatt trögt för framstegen i genomförandet av landsspecifika rekommendationer i fråga om åtgärder inom faciliteten, även om situationen är bättre än på området arbetsmarknadsreformer.

18 Vår analys av effekten av åtgärderna inom faciliteten i de fyra medlemsstaterna i urvalet visar att de endast delvis bidrog till framsteg i genomförandet av delrekommendationer: kommissionen uppgraderade nio av de 15 delrekommendationerna (för Cypern, Spanien och Österrike) medan fem var oförändrade och en nedgraderades. För sex av de uppgraderade delrekommendationerna angav kommissionen att åtgärderna inom faciliteten bidrog till framstegen medan de återstående tre (varav de två i Bulgarien) uppgraderas på grund av faktorer som inte hade med faciliteten att göra. Vi kunde vidare konstatera att även fyra investeringar i medlemsstaterna i urvalet bidrog till uppgraderingar av de berörda delrekommendationerna (se [figur 3](#) och punkterna [66–70](#)).

Figur 3 | Framsteg i genomförandet av de 15 delrekommendationerna om företagsklimat i de fyra medlemsstaterna i urvalet och bidragande faktorer

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från kommissionen.

19 Faciliteten för återhämtning och resiliens genomförs för närvarande, och vi konstaterar att många reformer och investeringar inom ramen för faciliteten som är fördelade till delrekommendationer om företagsklimatet ska vara slutförda senast i augusti 2026 (punkt [71](#)).

Våra rekommendationer

20 I vår särskilda rapport [10/2025](#) om arbetsmarknadsreformer inom faciliteten för återhämtning och resiliens lämnade vi fyra rekommendationer, varav tre också gäller för politikområdet företagsklimat och har samma tidsram:

- a) Se till att viktiga utmaningar som identifierats i de landsspecifika rekommendationerna får tillräcklig täckning vid utformningen av instrument som är kopplade till reformer och/eller landsspecifika rekommendationer.

- b) Fastställ en ram för att bedöma resultaten av reformerna när lagstiftningsförslag för framtida instrument utarbetas.
- c) Bedöm hur åtgärder inom faciliteten för återhämtning och resiliens bidrar till genomförandet av de landsspecifika rekommendationerna.

21 När det gäller definitionen och användningen av politikområden, inbegripet ett politikområde om företagsklimatet, lämnar vi dessutom följande rekommendation:

Rekommendation 1

Använd begreppet ”politikområde” på ett enhetligt och konsekvent sätt i alla EU-instrument och i den europeiska planeringsterminen.

För att säkerställa enhetliga prestationsuppgifter (t.ex. för den europeiska planeringsterminen eller den fleråriga budgetramen) bör kommissionen ha en enda uppsättning tydligt definierade politikområden och en konsekvent och enhetlig metod för att koppla utmaningar, mål, åtgärder, finansiering och resultatindikatorer till ett eller flera politikområden.

Måldatum för genomförande: vid utformningen av instrument som avser politikområden inför nästa fleråriga budgetram.

Våra iakttagelser mer i detalj

Åtgärderna inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens tar endast delvis itu med utmaningarna för företagsklimatet

Alla medlemsstater fick delrekommendationer om företagsklimatet men de varierar i fråga om karaktär och omfattning

- 22** Inom ramen för den europeiska planeringsterminen och på grundval av kommissionens analys antar rådet landsspecifika rekommendationer och uppmanar de berörda medlemsstaterna att vidta åtgärder för att ta itu med de utmaningar som identifierats. Enligt förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens ska de nationella återhämtnings- och resiliensplanerna bidra till att ta itu med alla eller en betydande del av de utmaningar som identifierats i de aktuella landsspecifika rekommendationerna².
- 23** Alla medlemsstater fick delrekommendationer om företagsklimatet 2019 och 2020, som generellt återspeglade deras särskilda utmaningar när det gäller företagsklimatet. Sammantaget kopplade kommissionen 82 delrekommendationer till politikområdet företagsklimat under dessa två år (se länk [1](#) till förteckningen över delrekommendationer om företagsklimatet för varje medlemsstat i [bilaga II](#)).

² Förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens, artiklarna 18.4 b och 19.3 b.

- 24** För vår analys grupperade vi även delrekommendationerna om företagsklimat 2019 och 2020 i tematiska områden, baserat på deras huvudsakliga inriktning (se [tabell 1](#)).

Tabell 1 | Delrekommendationer om företagsklimatet 2019 och 2020

Tematiska områden för delrekommendationer med koppling till politikområdet företagsklimat	Antal delrekommendationer		
	2019	2020	Totalt
Främja privata investeringar	1	27	28
Förbättra tillgången till finansiering och likviditetsstöd	2	19	21
Minska regelbördan eller den administrativa bördan	9	6	15
Förenkla skattesystemen	1	2	3
Genomföra åtgärder för program efter stödperiodens slut	1	1	2
Annat allmänt stöd till tillväxt och konkurrenskraft	6	7	13
Totalt antal åtgärder	20	62	82

Källa: Revisionsrätten, på grundval av huvudinriktningen i de landsspecifika rekommendationerna om företagsklimat.

- 25** Av tabellen ovan framgår även skillnaderna i fördelningen av delrekommendationer på de olika tematiska områdena mellan 2019 och 2020:
- Delrekommendationerna 2019 avser generellt återkommande strukturella utmaningar som medlemsstaterna dragits med i flera år, till exempel att minska den administrativa bördan eller regleringsmässiga begränsningar eller att allmänt stödja tillväxt och konkurrenskraft.
 - Men merparten av delrekommendationerna 2020 är i stället främst inriktade på konsekvenserna av covid-19-pandemin. Detta inbegriper rekommendationerna om att stimulera privata investeringar och ge företag tillgång till finansiering och likviditetsstöd. Dessa krisrelaterade delrekommendationer förklarar den kraftiga ökningen av delrekommendationer om företagsklimatet (från 20 rekommendationer 2019 till 62 rekommendationer 2020).

26 När det gäller de utmaningar för företagsklimatet som fastställdes i de landsspecifika rekommendationerna 2022 och 2023 (se länk [1](#) i *bilaga II*) visade vår analys att

- fem medlemsstater³ inte fick några ytterligare delrekommendationer om företagsklimatet 2022 och 2023,
- de återstående 22 medlemsstaterna⁴ fick ytterligare delrekommendationer om att
 - främja fler investeringar i särskilda sektorer (tio delrekommendationer i sex medlemsstater⁵) – åtgärder för att hantera dessa delrekommendationer inbegreps i återhämtning- resiliensplanerna för alla berörda medlemsstater,
 - reformera styrningen av statligt ägda företag i Cypern (två delrekommendationer) – enligt uppgifterna i återhämtnings- och resiliensplanen kommer detta att främst hanteras av åtgärder utanför faciliteten,
 - lösningar för förnybar energi (43 delrekommendationer i 22 medlemsstater) – åtgärder för att hantera dessa delrekommendationer inbegreps i återhämtnings- och resiliensplanerna för nio⁶ berörda medlemsstater. Eftersom detta område är föremål för en pågående revision av revisionsrätten har vi inte i detalj bedömt i vilken utsträckning dessa åtgärder tar itu med utmaningarna i de landsspecifika rekommendationerna.

³ Bulgarien, Lettland, Litauen, Malta och Rumänien.

⁴ Belgien, Tjeckien, Danmark, Tyskland, Estland, Irland, Grekland, Spanien, Frankrike, Kroatien, Italien, Cypern, Luxemburg, Ungern, Nederländerna, Österrike, Polen, Portugal, Slovenien, Slovakien, Finland och Sverige.

⁵ Tyskland, Grekland, Frankrike, Nederländerna, Polen och Sverige.

⁶ Belgien, Tjeckien, Grekland, Spanien, Malta, Österrike, Polen, Portugal och Finland.

Politikområdet företagsklimat har ingen tydlig definition och begreppet har inte tillämpats konsekvent

- 27** För sin interna samordning av processen för den europeiska planeringsterminen har kommissionen fastställt 37 politikområden för landsspecifika rekommendationer (och kopplat varje landsspecifik rekommendation till ett eller ibland två politikområden). Men när det gäller faciliteten för återhämtning och resiliens har kommissionen inte använt dessa politikområden utan har delat in de sex pelare som fastställs i förordningen om faciliteten i 52 politikområden, och märkt varje reform eller investering för högst två politikområden).
- 28** Både den europeiska planeringsterminen och faciliteten omfattar ett politikområde som kallas "företagsklimat", men det finns ingen tydlig definition av själva begreppet. Vi upptäckte därför inkonsekvenser i hur kommissionen hade tillämpat det. Här är några exempel:
- Närmare två tredjedelar (63 %) av åtgärderna inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens inom politikområdet företagsklimat hade inte fördelats av kommissionen till delrekommendationerna om företagsklimatet.
 - Likaledes hanterades delrekommendationerna om företagsklimatet till största delen genom åtgärder inom faciliteten som var märkta för andra politikområden inom faciliteten (totalt 38 politikområden).
- 29** Dessa inkonsekvenser komplicerar bedömningen av om reformerna eller investeringarna inom faciliteten har tagit itu med utmaningarna i de relevanta delrekommendationerna och av bedömningen av resultaten inom de olika politikområdena, bland annat företagsklimat. Vi gjorde en liknande iakttagelse om ett annat politikområde i en tidigare rapport⁷.

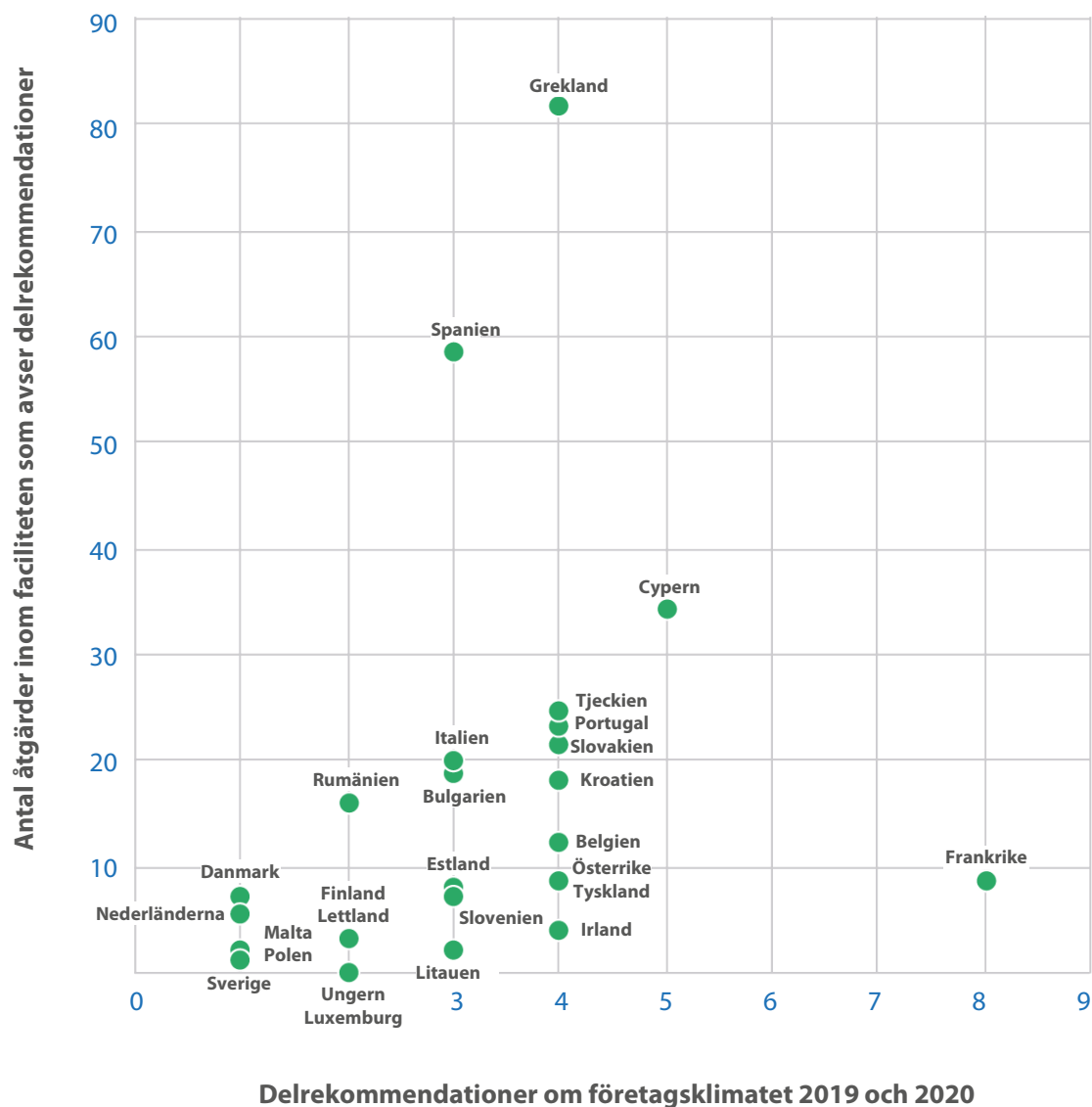
⁷ Särskild rapport 10/2025, punkt 32.

Åtgärder inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens tar endast delvis itu med de utmaningar för företagsklimatet som identifierats i de landsspecifika rekommendationerna

- 30** I vår analys beaktade vi åtgärder inom faciliteten i alla medlemsstater (157 reformer och 254 investeringar) som kommissionen hade fördelat till delrekommendationerna om företagsklimat. Som anges ovan hade merparten av dessa åtgärder märkts för andra politikområden i faciliteten. Men vi beaktade ändå dessa åtgärder i vår bedömning med tanke på deras betydelse för delrekommendationerna om företagsklimatet (se länk [2](#) i *bilaga II* för förteckningen över de berörda reformerna och investeringarna).
- 31** I *figur 4* visas en översikt över antalet delrekommendationer om företagsklimat 2019 och 2020 samt de tillhörande åtgärderna inom faciliteten för varje medlemsstat. De nationella återhämtnings- och resiliensplanerna skiljer sig åt i hög grad både när det gäller det totala antalet åtgärder i planerna och andelen reformer och investeringar. Möjliga orsaker till dessa skillnader är karaktären på och omfattningen av de landsspecifika rekommendationerna och de åtgärder som ingår i ländernas planer, men också det totala belopp som mottagits från faciliteten. Vi konstaterar att de tre medlemsstater⁸ som hade mer än 30 åtgärder i sina planer i stor utsträckning tog itu med utmaningarna i delrekommendationerna (se *figur 7*).

⁸ Grekland, Spanien och Cypern.

Figur 4 | Åtgärder inom faciliteten och delrekommendationer med koppling till politikområdet företagsklimat

Källa: Revisionsrätten.

- 32** För var och en av de 82 delrekommendationerna om företagsklimat i de berörda medlemsstaterna bedömde vi i vilken utsträckning de 157 reformerna och 254 investeringarna inom faciliteten som var fördelade till dessa delrekommendationer hade tagit itu med de identifierade utmaningarna.

- 33** Vår bedömning byggde på de krav som fastställts i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens, där det står att
- återhämtnings- och resiliensplanerna ska vara förenliga med de relevanta landsspecifika utmaningar och prioriteringar som fastställts inom den europeiska planeringsterminen⁹,
 - varje återhämtnings- och resiliensplan ska innehålla en detaljerad förklaring av hur den bidrar till att på ett effektivt sätt ta itu med alla eller en betydande del av de utmaningar som fastställts i de relevanta landsspecifika rekommendationerna¹⁰, så att de relaterade utmaningarna förväntas ha lösts eller åtgärdats på ett sätt som avsevärt bidrar till att lösa dem¹¹,
 - kommissionen ska bedöma relevansen, ändamålsenligheten, effektiviteten och enhetligheten i återhämtnings- och resiliensplanen, vilket inbegriper en bedömning av om återhämtnings- och resiliensplanerna förväntas bidra till att effektivt ta itu med alla eller en betydande del av de utmaningar som fastställts i de relevanta landsspecifika rekommendationerna¹².
- 34** Vi har tidigare konstaterat att varken förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens eller kommissionen har definierat vad som utgör en "betydande del" av de landsspecifika rekommendationerna, eller om detta krav måste vara uppfyllt för varje politikområde eller för återhämtnings- och resiliensplanen som helhet¹³. Det innebär att varje bedömning av om investeringarna och reformerna i återhämtnings- och resiliensplanen tar itu med en betydande del av utmaningarna i de landsspecifika rekommendationerna i viss utsträckning är en bedömningsfråga.

⁹ Förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens, artikel 17.3.

¹⁰ Förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens, artikel 18.4 b.

¹¹ Kommissionen, SWD(2021) 12 final, del 1, avsnitt 2, s. 8.

¹² Förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens, artikel 19.3 b.

¹³ Särskild rapport 21/2022, punkt 53.

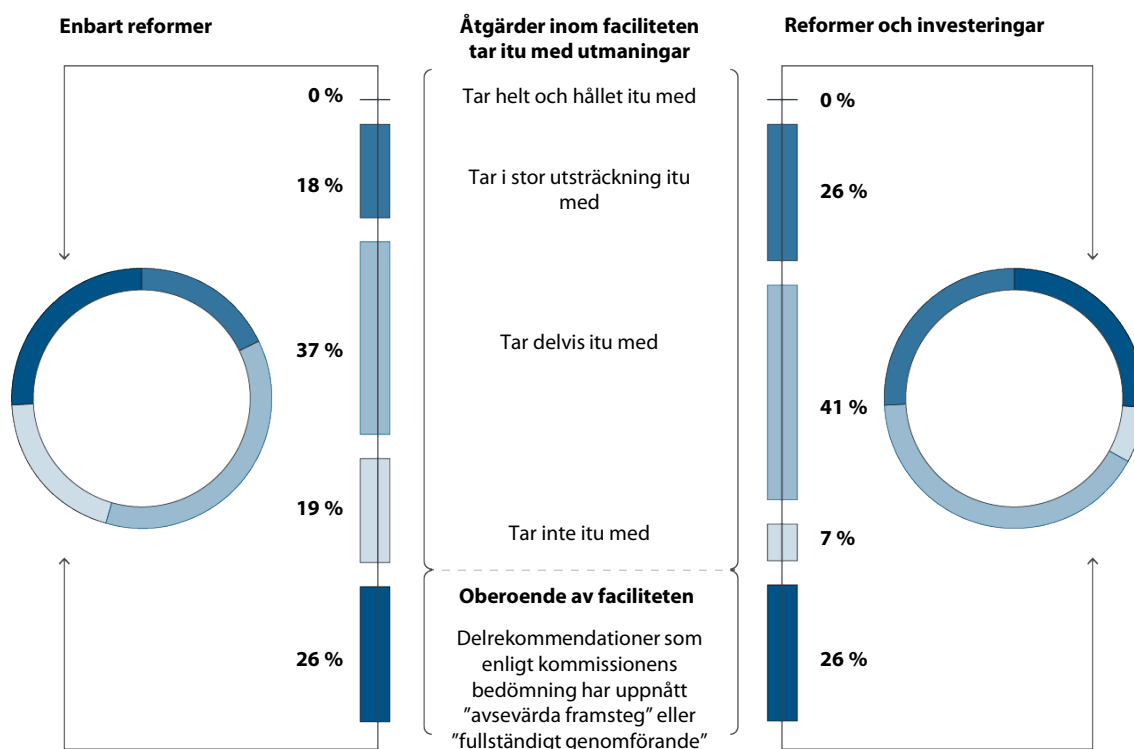
- 35** Innan återhämtnings- och resiliensplanerna antogs gjorde kommissionen både en kartläggning av hur de olika delarna i planerna, dvs. ett antal reformer och investeringar, bidrog till delrekommendationerna och en kvalitativ bedömning. På grundval av detta drog kommissionen i samtliga fall slutsatsen att de lagstadgade kraven att "bidra till att effektivt ta itu med alla eller en betydande del av de utmaningar som fastställts i de relevanta landsspecifika rekommendationerna" var uppfyllda¹⁴.
- 36** Först efter det att återhämtnings- och resiliensplanerna hade blivit godkända genomförde kommissionen ytterligare en mer detaljerad, kartläggning och fördelade varje åtgärd till en eller flera delrekommendationer. Detta var inte ett krav i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens vid bedömningen av planerna, men vi anser att det är en lämplig nivå för att undersöka om åtgärder inom faciliteten har tagit itu med utmaningarna i de landsspecifika rekommendationerna i tillräcklig utsträckning och för att identifiera dem som inte har gjort det¹⁵.
- 37** Kommissionens kartläggning av vilka reformer och investeringar inom faciliteten som skulle ta itu med utmaningar i enskilda delrekommendationer visade följande:
- Reformer inom faciliteten bedömdes ha tagit itu med utmaningar i 52 av de 82 delrekommendationerna (64 %).
 - Investeringar inom faciliteten bedömdes ha tagit itu med utmaningar i 15 delrekommendationer (18 %).
 - För 15 delrekommendationer (18 %) var bedömningen att ingen åtgärd inom faciliteten hade tagit itu med utmaningarna i dem. Men däremot kan andra åtgärder som vidtagits utanför faciliteten ha tagit itu med utmaningarna i dem.

¹⁴ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar med bedömningar av varje medlemsstats återhämtnings- och resiliensplan.

¹⁵ Särskild rapport 10/2025, punkterna 35 och 36, och särskild rapport 21/2022, punkterna 49 och 50.

- 38** Vi breddade kommissionens kartläggning på åtgärdsnivå, genom att bedöma i vilken omfattning de åtgärder inom faciliteten som fördelats till varje delrekommendation faktiskt hade tagit itu med de fastställda utmaningarna. Vår bedömning utgick från beskrivningen av varje åtgärd och motsvarande delmål och mål i bilagan till rådets genomförandebeslut. Vi placerade varje delrekommendation i en av följande fem kategorier:
- **”Tar inte itu med”**: om ingen av utmaningarna som fastställts i delrekommendationen hanteras av någon av åtgärderna inom faciliteten eller om det inte finns några reformer kopplade till delrekommendationen.
 - **”Tar delvis itu med”**: om större utmaningar som fastställts i delrekommendationen inte hanteras av åtgärderna inom faciliteten.
 - **”Tar i stor utsträckning itu med”**: om bara ett fåtal mindre utmaningar som fastställts i delrekommendationen inte hanteras av åtgärderna inom faciliteten.
 - **”Tar helt och hållet itu med”**: om alla utmaningar som fastställts i delrekommendationen hanteras av åtgärderna inom faciliteten.
 - De delrekommendationer som enligt kommissionens bedömning har uppnått statusen avsevärda framsteg eller fullständigt genomförande utan någon åtgärd inom faciliteten.
- 39** Vår analys visade att reformerna inom faciliteten i stor utsträckning tog itu med omkring en femtedel (18 %) av delrekommendationerna om företagsklimat och att de delvis tog itu med ytterligare en tredjedel (37 %). Vi konstaterar också att omkring en femtedel (19 %) inte hanterades av någon reform inom faciliteten och att ingen av de landsspecifika rekommendationerna hade genomförts helt och hållet.
- 40** När vi även beaktade de tillhörande investeringarna inom faciliteten fann vi att täckningen ökade något. Andelen delrekommendationer som i stor utsträckning hanteras av antingen investeringar eller reformer inom faciliteten ökar från 18 % till 26 %, och andelen som delvis hanteras ökar från 37 % till 41 %. Samtidigt minskade andelen delrekommendationer där inga särskilda framsteg gjorts och som inte hanterades genom någon åtgärd inom faciliteten från 19 % till 7 %.
- 41** Slutligen, enligt kommissionens uppföljning av genomförandet av delrekommendationer uppgraderades omkring en fjärdedel (26 %) av delrekommendationerna om företagsklimatet till statusen avsevärda framsteg eller fullständigt genomförande utan att det fanns behov av någon åtgärd inom faciliteten (se [figur 5](#)).

Figur 5 | I vilken omfattning enskilda delrekommendationer om företagsklimatet har hanterats

Källa: Revisionsrätten.

42 I ruta 1 finns exempel på delrekommendationer och i vilken omfattning de har hanterats.

Ruta 1

Delrekommendationer om företagsklimat och i vilken utsträckning de har hanterats genom fördelade åtgärder inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens

Åtgärderna inom faciliteten för återhämtning och resiliens tar i stor utsträckning itu med utmaningarna

I en **delrekommendation till Portugal 2020**¹⁶ uppmanades landet att stödja användningen av digital teknik för att öka företagets konkurrenskraft genom att åtgärda bristen på digitala färdigheter, främja digitaliseringen i små och medelstora företag samt öka företagets innovationskapacitet. Återhämtnings- och resiliensplanen innehöll fyra reformer och nio investeringar som syftade till att modernisera utbildnings- och yrkesutbildningssystemen, bland annat genom att förbättra de digitala färdigheterna, och till att uppmuntra samarbete mellan utbildningsinstitutioner och företag för att bättre tillgodose företagets behov.

Vi tror att dessa åtgärder har potential att minska bristen på digitala färdigheter.

Det är viktigt med en reform för bättre samarbete mellan högre utbildning, offentliga myndigheter och företag, men det är inte tillräckligt för att helt och hållet ta itu med det strukturella problemet med företagets innovationskapacitet som fastställts i den landsspecifika rekommendationen.

Därför drar vi slutsatsen att dessa åtgärder i stor utsträckning tar itu med utmaningarna i delrekommendationen.

Delrekommendationer som delvis hanteras genom fördelade åtgärder inom faciliteten

En **delrekommendation till Belgien 2020**¹⁷ syftar till att förbättra företagsklimatet genom att ta itu med utmaningar som avser till exempel de tunga administrativa bördorna och regelbördan, komplexa skatteregler och arbetsrättsliga regler.

De berörda åtgärderna inom faciliteten (fyra reformer och sex investeringar) som är fördelade till denna delrekommendation tar till viss del itu med utmaningar avseende digitalisering av företag och snabbare administrativa förfaranden. Men Belgien tog inte med åtgärder som rör andra delar av de landsspecifika rekommendationerna, avseende beskattning, den begränsade flexibiliteten i arbetsrätten och regelbördan vad gäller tjänster.

Med tanke på betydelsen av de utmaningar som inte hanterats anser vi att de åtgärder som är fördelade till den delrekommendationen endast delvis har tagit itu med utmaningarna.

¹⁶ Delrekommendation 2.4 år 2020.

¹⁷ Delrekommendation 3.2 år 2020.

Delrekommendationer som inte hanteras genom någon fördelad åtgärd inom faciliteten

År 2020 fick Bulgarien¹⁸, Estland¹⁹, Litauen²⁰ och Luxemburg²¹ delrekommendationer där de uppmanades att främja privata investeringar för att stödja den ekonomiska återhämtningen. Dessa delrekommendationer hanteras dock inte av någon fördelad reform eller investering inom faciliteten, trots att det inte skett några särskilda framsteg.

Delrekommendation som genomförts utan stöd av reformer och investeringar från faciliteten

En delrekommendation till Frankrike 2020²² syftade till att säkerställa ett effektivt genomförande av åtgärder som stöder likviditeten i företagen (främst små och medelstora företag). Den franska återhämtnings- och resiliensplanen innehöll bara en investering och inga reformer som syftade till att ta itu med denna utmaning i delrekommendationen.

Men denna delrekommendation uppnådde statusen fullständigt genomförande redan innan de franska myndigheterna hade genomfört investeringen. Därmed hade delrekommendationen genomförts utan att någon åtgärd inom ramen för faciliteten hade behövt vidtas.

43 När vi tittade på täckningen för delrekommendationerna uppdelade på tematiska områden (se [figur 6](#)) kunde vi konstatera följande:

- Inom de flesta tematiska områden har delrekommendationerna hanterats genom en blandning av åtgärder inom faciliteten och andra nationella åtgärder utanför faciliteten (med undantag för åtgärder inom program efter stödperiodens slut som endast hanteras genom åtgärder utanför faciliteten).
- Inom tre tematiska områden uppnåddes statusen avsevärda framsteg eller ett fullständigt genomförande för merparten av de landsspecifika rekommendationerna genom åtgärder utanför faciliteten (t.ex. att förbättra tillgången till finansiering, förenkla skattesystemen och genomföra program efter stödperiodens slut).

¹⁸ Delrekommendation 3.4 år 2020.

¹⁹ Delrekommendation 3.2 år 2020.

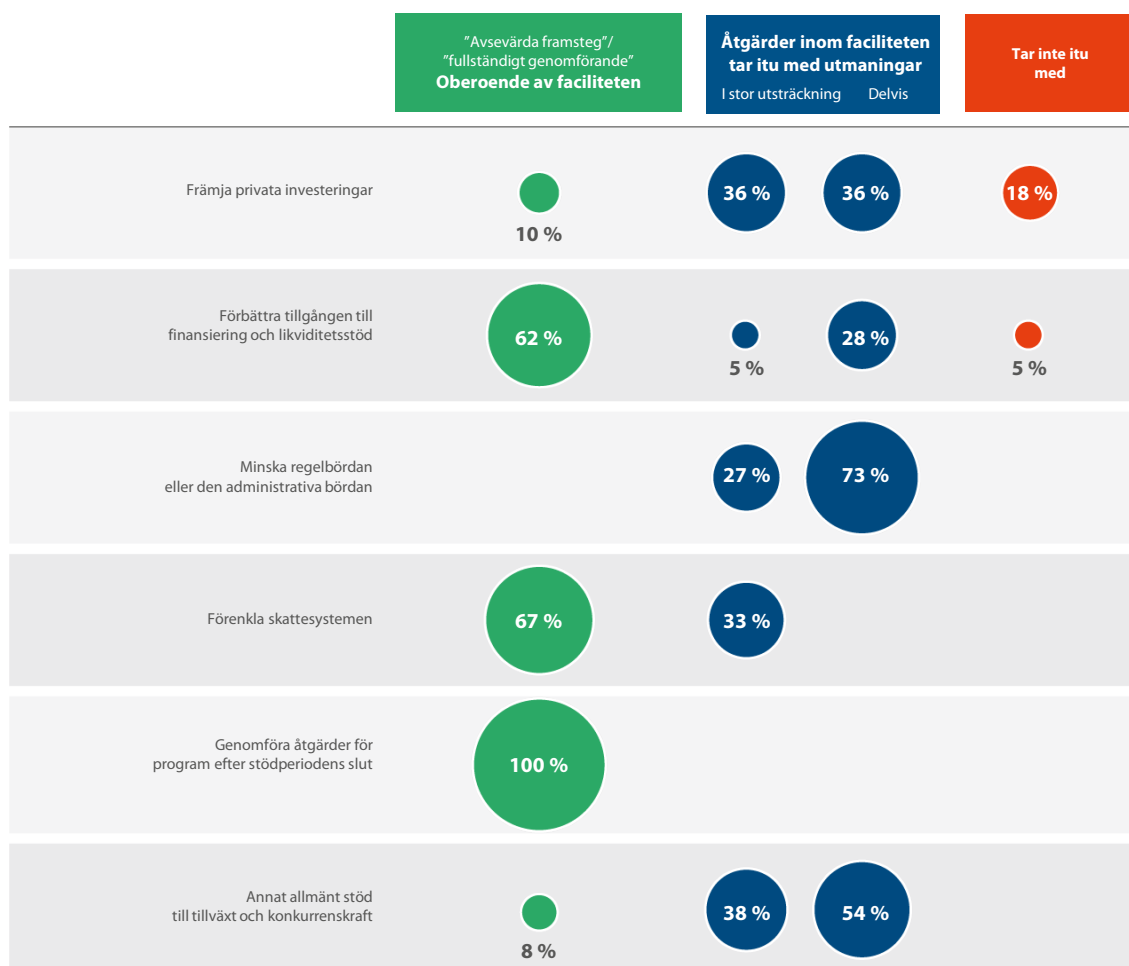
²⁰ Delrekommendation 3.3 år 2020.

²¹ Delrekommendation 3.3 år 2020.

²² Delrekommendation 3.1 år 2020.

- Inom de övriga tre tematiska områdena tog åtgärderna inom faciliteten åtminstone i någon utsträckning itu med delrekommendationerna, men merparten hanterades endast till viss del (t.ex. att främja privata investeringar, minska regelbördan eller den administrativa bördan och annat allmänt stöd till tillväxt och konkurrenskraft).
- Det enda tematiska område där delrekommendationerna har hanterats enbart genom åtgärder utanför faciliteten är "genomförandet av stöd efter programperiodens slut" medan det område där delrekommendationerna har hanterats enbart genom faciliteten är "att minska regelbördan eller den administrativa bördan".

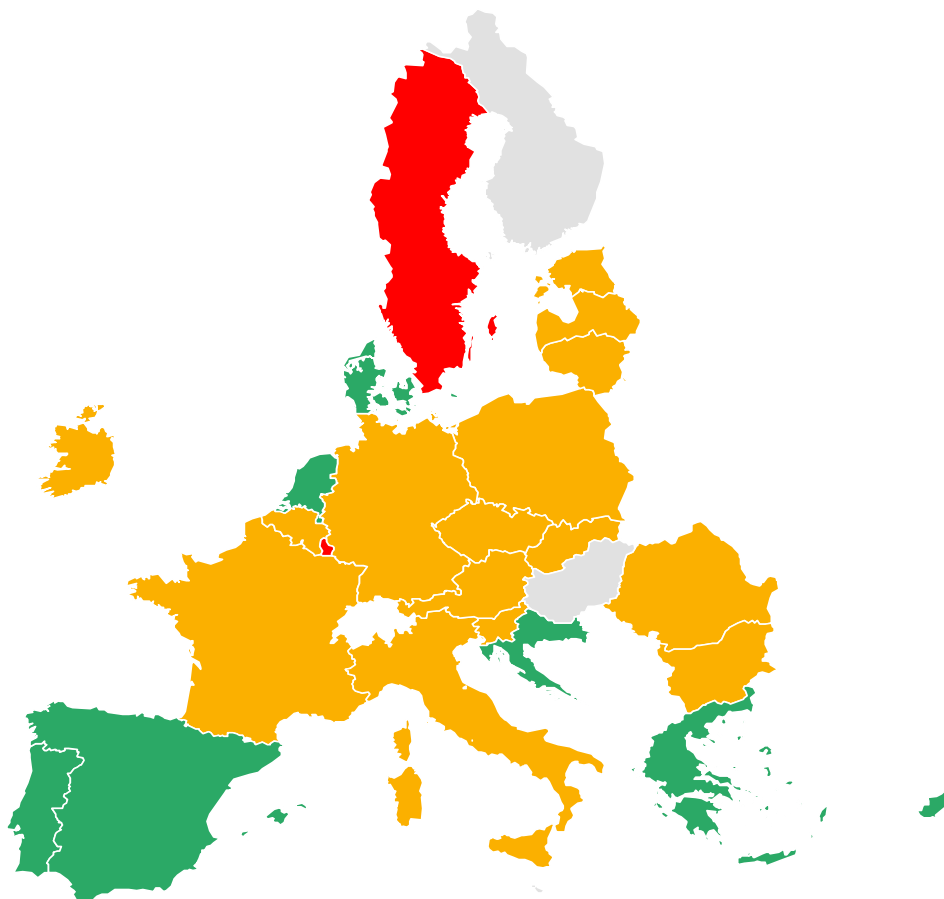
Figur 6 | I vilken omfattning åtgärder hanterar olika delrekommendationer om företagsklimatet, efter tematiskt område

Källa: Revisionsrätten.

44 Vi utgick från vår analys av i vilken omfattning enskilda delrekommendationer har hanterats och konsoliderade resultaten för varje medlemsstat. I bedömningen beaktas antalet delrekommendationer i varje kategori (har tagits itu med helt och hållet/i stor utsträckning/delvis/inte alls) samt deras relevans och relativa betydelse för politikområdet företagsklimat i respektive medlemsstat. Sammantaget drar vi slutsatsen att i över hälften av medlemsstaterna (16 av 27) hanterades delrekommendationerna endast delvis genom reformer och investeringar inom faciliteten som var fördelade till dessa delrekommendationer. I [figur 7](#) finns en översikt över vår bedömning av täckningen av delrekommendationerna för varje medlemsstat. I [bilaga II](#) finns [länk 3](#) till vår utförliga bedömning av i vilken omfattning åtgärderna inom faciliteten tog itu med utmaningarna i varje delrekommendation i varje medlemsstat.

Figur 7 | Konsoliderad bedömning av täckningen av delrekommendationer om företagsklimat på medlemsstatsnivå genom reformer och investeringar inom faciliteten för återhämtning och resiliens

	Ingen reform eller investering tar itu med utmaningar i delrekommendationerna om företagsklimat	Luxemburg och Sverige
	Fördelade reformer och investeringar inom faciliteten tar delvis itu med utmaningar i delrekommendationerna om företagsklimat	Belgien, Bulgarien, Tjeckien, Tyskland, Estland, Irland, Frankrike, Italien, Lettland, Litauen, Malta, Österrike, Polen, Rumänien, Slovenien och Slovakien
	Fördelade reformer och investeringar inom faciliteten tar i stor utsträckning itu med utmaningar i delrekommendationerna om företagsklimat	Danmark, Grekland, Spanien, Kroatien, Cypern, Nederländerna och Portugal
	Fördelade reformer och investeringar inom faciliteten tar helt och hållet itu med utmaningar i delrekommendationerna om företagsklimat	Ingen
	Delrekommendationer om företagsklimat uppnådde statusen avsevärda framsteg eller fullständigt genomförande utan bidrag från fördelade reformer eller investeringar inom faciliteten	Ungern och Finland

Källa: Revisionsrätten.

Vissa strukturella utmaningar för företagsklimatet hanterades inte eller hanterades endast delvis

- 45** I förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens hänvisas till investeringar och reformer, men de definieras inte. I en [vägledningsnot](#)²³ till medlemsstaterna om återhämtnings- och resiliensplanerna konstaterade kommissionen att syftet med åtgärderna inom faciliteten – särskilt reformer – är att förändra parametrar strukturellt och därmed bidra till strukturförändringar.
- 46** Vi konstaterade att omfattningen av och ambitionsnivån för åtgärder inom faciliteten varierar. Flera reformer som avser delrekommendationer om företagsklimatet hade potential att ta itu med strukturella utmaningar medan det var mindre troligt att andra skulle bidra till förändringar och förbättringar med betydande inverkan och långvariga effekter, som det står i kommissionens vägledningsnot²⁴. I [ruta 2](#) ges exempel på det.

²³ Kommissionen, arbetsdokument från kommissionens avdelningar, SWD(2021) 12 final, del 1/2, s. 14.

²⁴ Ibid.

Ruta 2

Reformer med potential att ta itu med strukturella utmaningar

Österrike – startpaket: syftet med reformen är att införa en ny bolagsform som ska underlätta för nystartade företag och innovativa små och medelstora företag, genom att erbjuda en flexibel fördelning av aktier till investerare och anställda samt framtida skatteincitament. Tillsammans med andra reformer på det här området räknar de österrikiska myndigheterna med att ett betydande antal nya företag kommer att bildas fram till slutet av 2028 (7 500) samt bidra till att det går fortare att starta företag och till att det blir fler företag. Vi anser att detta delvis bidrar till genomförandet av delrekommendationerna för 2019 respektive 2020, som uppmanar till stöd av företagens tillväxt.

Reform som sannolikt inte tar itu med strukturella utmaningar

Cypern – strategier för att främja tillgången till offentligt finansierad forskningsinfrastruktur och laboratorier: syftet med reformen är att optimera näringslivets användning av offentligt finansierad forskningsinfrastruktur (t.ex. laboratorier, utrustning och verktyg, specialinformation, expertområden och tjänster) för att underlätta partnersamarbeten inom forskning och innovation. Reformen syftar till att främja privata investeringar.

Reformen innefattar utveckling av en digital plattform med en förteckning över alla 19 offentliga forskningsanläggningar, inbegripet forskningsinfrastruktur och kontaktpersoner. Vi anser att utvecklingen av en digital plattform endast har en indirekt koppling till, och sannolikt inte kommer att vara ett svar på, uppmaningen i delrekommendationen 2020 att öka de privata investeringarna i Cypern.

47 I en tidigare särskild rapport²⁵ konstaterade vi att återhämtnings- och resiliensplanerna totalt sett bidrog till de flesta av de landsspecifika rekommendationerna 2019 och 2020. Men vi betonade också att vissa viktiga delar av de landsspecifika rekommendationerna – som till stor del rörde strukturella utmaningar – inte hade behandlats. Detta gäller även politikområdet företagsklimat. Ett antal delrekommendationer som avser strukturella utmaningar har inte hanterats eller endast hanterats till viss del. Det gäller bland annat följande:

- Utmaningarna i de delrekommendationer 2019 som syftade till att minska regelbördan och den administrativa bördan för företag i Belgien, Tjeckien, Tyskland, Frankrike, Österrike och Slovenien hanterades endast delvis.
- Utmaningarna i de delrekommendationer 2020 som syftade till att främja privata investeringar i Bulgarien, Tjeckien, Estland, Litauen, Luxemburg och Sverige hanterades inte.

Reformerna av företagsklimatet var försenade men vissa tidiga resultat bidrog till framsteg i genomförandet av de landsspecifika rekommendationerna

48 I det här avsnittet bedömer vi om reformer inom faciliteten för återhämtning och resiliens som är fördelade till delrekommendationer om företagsklimat i fyra medlemsstater (Bulgarien, Spanien, Cypern och Österrike) har genomförts som planerat. Till vår bedömning valde vi ut 25 reformer i de fyra nationella återhämtnings- och resiliensplanerna som skulle ha varit genomförda senast i juni 2024. Vi kontrollerade om medlemsstaterna hade uppnått sina slutliga delmål eller mål inom de tidsfrister som var angivna i de ursprungliga genomförandebesluten från rådet och de efterföljande uppdateringarna 2023. Trots att tidsfristerna i rådsbesluten för genomförande endast är vägledande ger de användbar information om potentiella förseningar. I vår analys beaktades inte investeringar eftersom merparten av dem var planerade att slutföras efter detta datum.

²⁵ Särskild rapport 21/2022, punkt 53.

De flesta reformer var försenade

49 Enligt vår analys hade bara sju av de 25 reformerna (28 %) rapporterats som slutförda inom den tidsfrist som var angiven i rådets genomförandebeslut. Ytterligare elva reformer (44 %) rapporterades som slutförda senare än vad som ursprungligen planerats, och nio av dessa var mer än sex månader försenade. De återstående sju reformerna (28 %) hade inte rapporterats som slutförda i april 2025 när vi slutförde vårt revisionsarbete på fältet (se [tabell 2](#)).

Tabell 2 | Genomförandestatus i april 2025 för reformer i urvalet som ska ta itu med delrekommendationer om företagsklimat

Medlemsstater i urvalet	Reformer som skulle vara slutförda senast i juni 2024 enligt det ursprungliga rådsbeslutet	Slutförda reformer enligt medlemsstaternas rapportering								Reformer som ännu inte är slutförda	
		Slutförda inom tidsfristen i rådets genomförandebeslut		Mindre försening (≤6 månader)		Försenade (>6 och ≤12 månader)		Större försening (>12 månader)			
Österrike	5	-	0 %	-	0 %	1	20 %	4	80 %	-	0 %
Bulgarien	10	4	40 %	-	0 %	2	20 %	-	0 %	4	40 %
Cypern	6	-	0 %	2	33 %	1	17 %	1	17 %	2	33 %
Spanien	4	3	75 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	1	25 %
Totalt	25	7	28 %	2	8 %	4	16 %	5	20 %	7	28 %
		18 (72 %)								7 (28 %)	

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från kommissionen.

50 För reformer som var mer än sex månader försenade (inbegripet sådana som inte var slutförda vid tidpunkten för vår revision) varierar de angivna orsakerna till förseningarna. De kan till exempel bero på brist på politisk enighet, administrativa utmaningar eller tekniska komplikationer. Endast Österrike hade slutfört alla reformer inom faciliteten som är fördelade till delrekommendationerna om företagsklimat vid den tidpunkt då vi slutförde vårt revisionsarbete på fältet. Med tanke på att åtgärderna ska vara genomförda senast i augusti 2026 innebär ytterligare förseningar en risk när det gäller slutförandet av åtgärderna och därmed också uppnåendet av resultat.

Reformerna uppnådde i allmänhet sin planerade output, men hittills har endast en tredjedel av dem uppvisat betydande resultat

- 51** Enligt budgetförordningen och våra egna metoder klassificerar vi resultaten av en reform eller en investering inom politikområdet företagsklimat enligt följande:
- **Output:** något som producerats eller uppnåtts genom en reform eller investering, till exempel antagandet av en rättsakt eller införandet av skatteincitament, minskning av den administrativa bördan eller avlägsnande av begränsningar som hindrar konkurrensen.
 - **Resultat:** den omedelbara effekten av en slutförd reform eller investering, till exempel nya företag som etableras enligt särskilda ordningar eller företagens ökade investeringar i riktade områden med koppling till de incitament som tillhandahålls.
 - **Effekt:** vidare långsiktiga konsekvenser, till exempel ökad tillgång till olika finansieringsalternativ eller privata investeringar, övergripande ekonomisk tillväxt och konkurrenskraft.
- 52** Vi granskade i vilken utsträckning de reformer av företagsklimatet inom faciliteten som planerades vara slutförda senast juni 2024 hade uppnått avsedd output eller avsedda resultat. Vår bedömning utgick från en skrivbordsgranskning av de förväntade resultat som anges i rådets genomförandebeslut och de bevis som medlemsstaterna tillhandahållit vid våra besök och efterföljande kontakter.

Nästan alla slutförda reformer inom faciliteten uppnådde avsedd output

- 53** Vi bedömde om delmålen och målen (som motsvarar output för reformerna i urvalet) hade uppnåtts på ett tillfredsställande sätt. Enligt vår analys hade 17 av de 18 reformer som var slutförda till april 2025 uppnått avsedd output. I [bilaga III](#) finns en utförlig analys av output för var och en av dessa 18 reformer. Vi konstaterade följande:
- 17 reformer hade uppnått alla delmål och mål enligt de ursprungliga planerna och hade därför uppnått förväntad output (t.ex. antagande eller ikraftträdande av en lag).
 - När det gäller en reform drog vi slutsatsen att den inte hade uppnått all avsedd output eftersom delmålet endast var delvis uppnått, även om kommissionen hade gjort bedömningen att det hade uppnåtts på ett tillfredsställande sätt.

- 54** Slutligen finns det vissa allmänna begränsningar, även om de slutförda reformerna i urvalet mestadels hade uppnått avsedd output genom att uppnå sina respektive delmål och mål.
- Som anges i den första delen av denna rapport (se punkterna [22–26](#)) skiljer sig reformerna åt när det gäller omfattning och karaktär, och i vissa fall leder inte alltid uppnåendet av delmål och mål till strukturella förändringar i företagsklimatet i de respektive medlemsstaterna.
 - Som vi har konstaterat i tidigare rapporter²⁶ är delmål och mål för reformer begränsade till att output mäts. Detta gäller även på området företagsklimat. För reformerna i urvalet är alla delmål och mål kopplade till output, oftast antagandet av en lag. Därmed är betalningsvillkoret uppfyllt så snart lagen med alla nödvändiga delar antas, och inte när man kan se effekterna av lagen.
- 55** När det gäller faciliteten för återhämtning och resiliens uppgav företrädarna för de berörda ministerierna i de fyra medlemsstater vi besökte att många av reformerna hade diskuterats eller identifierats som potentiella åtgärder för att ta itu med viktiga utmaningar i de landsspecifika rekommendationerna redan innan faciliteten utarbetades. De ansåg emellertid att det ekonomiska stödet från faciliteten spelade en viktig roll i att se till att reformerna faktiskt genomfördes och att de genomfördes vid just den tidpunkten.

En tredjedel av de slutförda reformerna uppvisade betydande resultat

- 56** När det gäller de 17 reformer för vilka vi ansåg att alla delmål och mål var uppnådda i april 2025 bedömde vi om det fanns bevis på att resultat eller effekter hade uppnåtts genom att åtgärden slutfördes. I vår bedömning klassificerade vi den information som medlemsstaterna lämnade om resultaten för varje reform enligt följande:
- **”Inga resultat”** om inga bevis på resultat kunde tillhandahållas.
 - **”Begränsade resultat”** om de uppnådda resultaten låg avsevärt under reformens huvudmål enligt beskrivningen i rådets genomförandebeslut eller annan relevant styrkande dokumentation.
 - **”Betydande resultat”** om de uppnådda resultaten åtminstone i stora drag överensstämde med reformens huvudmål enligt beskrivningen i rådets genomförandebeslut eller annan relevant styrkande dokumentation.

²⁶ Särskild rapport [21/2022](#), punkt 88, särskild rapport [26/2023](#), punkt 48.

57 På grundval av vår analys bedömde vi resultaten som betydande för fem av de 17 reformerna och begränsade för åtta andra reformer. För knappt en fjärdedel av de slutförda reformerna inom faciliteten kunde medlemsstaterna inte lämna några bevis för att de hade uppnått resultat som överensstämde med huvudmålet för reformen (fyra av 17). I [ruta 3](#) ges exempel för varje kategori.

Ruta 3

Resultat som uppnåtts genom reformer inom ramen för faciliteten som är fördelade till delrekommendationer om företagsklimat

Betydande resultat

I Bulgarien syftade reformen "Effektivt utnyttjande av radiofrekvensspektrumet" till att förbättra 5G-beredskapen och främja en snabbare utbyggnad av 5G-nät. Reformen, som bestod av ikraftträdande av ett dekret om sänkning av spektrumavgifter och slutförande av tilldelning av spektrum, uppvisade betydande resultat och 5G-täckningen ökade från 0 % år 2020 till 67 % år 2023 enligt indexet för digital ekonomi och digitalt samhälle (Desi) som offentliggjorts av kommissionen.

Begränsade resultat

I Österrike tog reformen "Förstärkning av eget kapital" delvis itu med delrekommendationen 2019 om att stimulera företagets tillväxt, och genom reformen infördes ett dekret om rekapitalisering, vilket innebar att 1 miljard euro blev tillgängliga för konvertering av fallerade garanterade lån till eget kapital. När mer än tre år hade gått efter det att reformen hade trätt i kraft var behovet av rekapitaliseringsåtgärder på marknaden litet och myndigheterna hade tagit emot 18 ansökningar om anstånd med betalningsskyldigheter avseende fallerade lån, uppgående till omkring 2,5 miljoner euro.

Inom ramen för samma reform införde de österrikiska myndigheterna också lagen om riskkapitalfonder för att underlätta tillhandahållandet av eget kapital eller andelar i företag. Resultat beror också på investerarnas efterfrågan på medellång till lång sikt. Hittills har inget investmentbolag med rörligt kapital bildats enligt denna lag, som trädde i kraft 2023 efter en försening på 18 månader på grund av utdragna politiska förhandlingar.

På grundval av ovanstående är vår slutsats att även om reformen ger en övergripande struktur för förstärkning av eget kapital har den hittills uppnått mycket begränsade resultat.

Inga belägg för resultat

Cyperns reform ”Incitament för att främja fusioner och förvärv”, som fördelats till delrekommendationerna 2019 och 2020 om tillgång till finansiering för små och medelstora företag, består av en handlingsplan som omfattar särskilda incitament för att främja fusioner eller förvärv så att företagen kan expandera och bli mer konkurrenskraftiga.

Reformen har uppnått avsedd output, som var att handlingsplanen godkändes i augusti 2023, men hittills har den inte lett till några resultat. Exempelvis fanns det i oktober 2024 inga bidragssystem på plats, trots att det var ett av målen med reformen.

- 58** Det finns flera skäl till att endast begränsade eller inga resultat uppnås.
- Reformen kan påverkas av faktorer som ligger utanför de nationella myndigheternas kontroll. Dessa kan inbegripa ekonomiska förändringar.
 - Medlemsstaterna övervakade inte resultaten av vissa reformer eller angav inga lämpliga indikatorer för att mäta resultaten.
 - Det krävs tid för att resultat ska kunna uppnås. Det gäller särskilt strukturreformer som ofta omfattar antagande eller ändring av en lag. Men det kan ta månader eller år innan effekterna av rättsliga ändringar ger resultat i praktiken. I vårt urval hade åtta av de tio reformerna med begränsade eller inga belägg för resultat slutförts först 2023 eller 2024, och det kan därför vara för tidigt för att de ska uppvisa betydande resultat.
- 59** Det finns visserligen inga uttryckliga krav i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens på att medlemsstaterna ska fastställa särskilda resultatindikatorer, men de är nödvändiga för att man ska kunna bedöma prestation. Till skillnad från arbetsmarknadsreformerna²⁷ visade vår analys att även om ingen resultatindikator hade fastställts i återhämtnings- och resiliensplanen hade de nationella myndigheterna infört indikatorer för att mäta och bedöma uppnåendet av målen för de flesta av de slutförda reformerna (13 av 17).
- 60** I **tabell 3** finns en översikt över resultaten av vår analys av de 17 slutförda reformerna inom faciliteten för återhämtning och resiliens, och i **bilaga IV** finns en utförlig analys av varje reform.

²⁷ Särskild rapport 10/2025, punkt 65.

Tabell 3 | Resultat av slutförda reformer för företagsklimatet inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens i de fyra medlemsstaterna i urvalet

Medlemsstat	Antal reformer						
	Betydande resultat		Begränsade resultat		Inga resultat		Totalt
Bulgarien	1	20 %	3	60 %	1	20 %	
Spanien	1	33 %	2	67 %	-	0 %	3
Cypern	1	25 %	1	25 %	2	50 %	4
Österrike	2	40 %	2	40 %	1	20 %	5
Totalt	5	29 %	8	47 %	4	24 %	17

Anm.: Vi fokuserar på resultat eftersom det är för tidigt att bedöma effekter. För en definition av de olika kategorierna, se punkt 56.

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från kommissionen.

61 Dessutom kan vi konstatera att även när det gäller de reformer som uppnådde betydande resultat beror både den potentiella och de långvariga effekterna på företagsklimatet på flera faktorer och de kan minska till följd av till exempel följande:

- o En **begränsad tidsram**: en del av reformerna var avsedda att ha effekt under en avgränsad tidsperiod för att minska de socioekonomiska effekterna av covid-19-pandemin. Ett exempel på detta är Spaniens reform "Åtgärder som vidtagits under 2020 och 2021 för att mildra effekterna av covid-19-pandemin" som innebar att ett antal åtgärder för skatteuppskov infördes 2020 och 2021. Reformen uppnådde betydande resultat under pandemin eftersom mer än 1,5 miljoner egenföretagare och företag fick detta stöd. Men effekterna verkar inte ha blivit långvariga. Visserligen minskade antalet konkursansökningar under den här stödfasen, men de ökade i allmänhet från slutet av 2021 till slutet av 2024 och nådde den högsta nivån på mer än tio år²⁸.

²⁸ Eurostat – Kvartalsvisa registreringar av nya företag och konkurser – statistik.

- **Reformens begränsade omfattning:** även om vissa reformer ger betydande resultat kommer dessa resultat sannolikt inte att ha någon större effekt på framstegen i genomförandet av de berörda delrekommendationerna eftersom dessa reformer endast delvis tar itu med de utmaningar som fastställts i delrekommendationerna. Ett exempel i vårt urval är den cypriotiska reformen ”Incitament för att uppmuntra och locka till sig investeringar och humankapital inom forskning och innovation”. Genom den infördes ett antal incitament för att attrahera investeringar i innovativa företag och utländska talanger genom två visumsystem. Reformen uppnådde visserligen betydande resultat, men den kommer sannolikt inte att förbättra tillgången till finansiering för små och medelstora företag i någon större utsträckning.
- En relativt **svag koppling mellan reformen och företagsklimatet:** det här gäller till exempel den österrikiska reformen ”Nationell strategi för finansiell utbildning”. Eftersom målet med reformen är att inrätta en nationell strategi för finansiell utbildning och en kompetensram för att höja nivån på den finansiella utbildningen i skolor och för ungdomar, har den en närmare koppling till utbildning än till företagsklimat.
- **Upphävande av åtgärder inom faciliteten, särskilt reformer:** enligt förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens kan korrigerande åtgärder påbjudas fram till och med den 31 december 2026, som är det sista datum då kommissionen ska ha gjort utbetalningarna avseende de sista betalningsansökningarna²⁹. I förordningen anges inga konsekvenser för ett upphävande som sker efter det att den sista ansökan om utbetalning har bedömts, och kommissionen kan inte hantera denna risk på ett ändamålsenligt sätt enligt andra befintliga ramar eftersom korrigerande åtgärder av rättsliga skäl endast kan tillämpas i mycket specifika fall.

²⁹ Förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens, artikel 24.1 och 24.3.

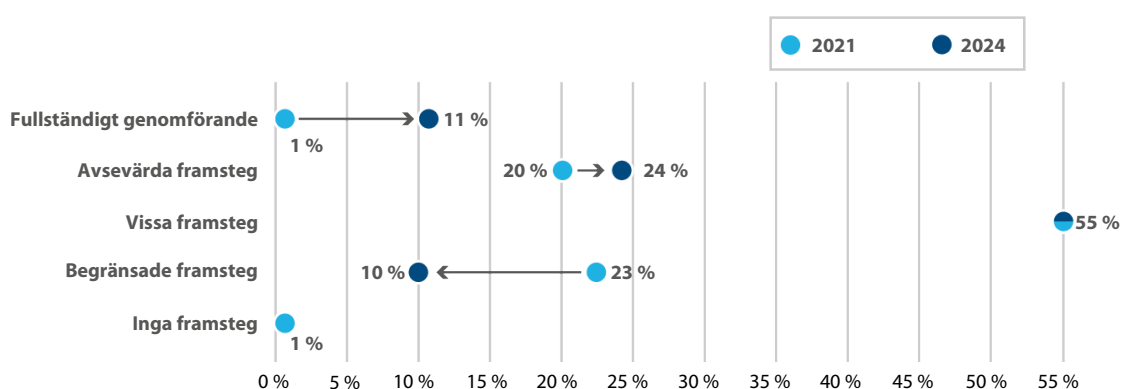
Reformer inom faciliteten bidrog delvis till framsteg i genomförandet av delrekommendationer

- 62** Varje år, i den europeiska planeringsterminens vårpaket, offentliggör kommissionen sin bedömning av genomförandet av varje delrekommendation. Den använder fem kategorier för att bedöma genomförandenivån: "inga framsteg", "begränsade framsteg", "vissa framsteg", "avsevärda framsteg" eller "fullständigt genomförande".
- **"Inga framsteg"** när en medlemsstat varken har aviserat eller fattat beslut om åtgärder som tar itu med utmaningarna i den landsspecifika rekommendationen.
 - **"Begränsade framsteg"** när en medlemsstat har aviserat vissa åtgärder som tar itu med utmaningarna i den landsspecifika rekommendationen, men dessa åtgärder förefaller vara otillräckliga eller beslutet om dem eller deras genomförande är osäkert.
 - **"Vissa framsteg"** när en medlemsstat har aviserat eller fattat beslut om åtgärder som tar itu med utmaningarna i den landsspecifika rekommendationen. Dessa åtgärder är lovande, men alla har ännu inte genomförts och om de kommer att genomföras är till viss del osäkert.
 - **"Avsevärda framsteg"** när en medlemsstat har fattat beslut om åtgärder, och de flesta av dem har genomförts.
 - **"Fullständigt genomförande"** när en medlemsstat har beslutat om och genomfört åtgärder för att på lämpligt sätt ta itu med utmaningarna i den landsspecifika rekommendationen.
- 63** I enlighet med den [europeiska planeringsterminen](#)³⁰ tar kommissionen i sin bedömning av genomförandet av de landsspecifika rekommendationerna hänsyn till allt nationellt beslutsfattande och går därmed utöver åtgärderna inom faciliteten för återhämtning och resiliens.

³⁰ Förordning (EU) 2024/1263 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning, skälen 10 och 12 samt artikel 16.

64 Sammantaget ger vår analys av kommissionens bedömning en blandad bild av framstegen i genomförandet av delrekommendationerna (förändringen i genomförandestatus enligt kommissionens bedömning) mellan 2021 och 2024. Andelen delrekommendationer som uppnått statusen avsevärda framsteg eller fullständigt genomförande ökade från 21 % 2021 till 35 % 2024. Men omkring två tredjedelar av delrekommendationerna uppvisar även fortsättningsvis endast vissa eller begränsade framsteg (se [figur 8](#) och [bilaga V](#)).

Figur 8 | Genomförandestatus 2024 för delrekommendationer om företagsklimat 2019 och 2020

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från kommissionen.

65 Vi kan dessutom konstatera att för åtta av 27 medlemsstater var statusen oförändrad när det gällde framsteg i genomförandet³¹, och i en medlemsstat förvärrades faktiskt situationen³². Endast en medlemsstat³³ uppnådde statusen fullständigt genomförande och en annan³⁴ hade i princip genomfört alla delrekommendationer om företagsklimat 2019 och 2020, men det var utan stöd från faciliteten. Enligt vår uppfattning tyder detta på att framstegen med att genomföra de delrekommendationer som följer av åtgärderna inom faciliteten fortfarande går trögt, även om läget är bättre än på arbetsmarknadsområdet³⁵.

³¹ Tyskland, Estland, Irland, Grekland, Italien, Litauen, Malta och Sverige.

³² Nederländerna.

³³ Finland.

³⁴ Ungern.

³⁵ Särskild rapport 10/2025, punkt 67 och bilaga V.

- 66** För de fyra medlemsstaterna i urvalet analyserade vi också i vilken utsträckning de reformer inom faciliteten som är fördelade till delrekommendationer om företagsklimat påverkade kommissionens bedömning av genomförandet av delrekommendationerna. Det gjorde vi genom att först identifiera de delrekommendationer om företagsklimat för vilka framsteg hade gjorts under perioden 2021–2024. Därefter kontrollerade vi om – baserat på informationen i kommissionens bedömning – uppgraderingen var ett resultat av de reformer inom faciliteten avseende företagsklimat som genomförts i de fyra medlemsstaterna.
- 67** Totalt fick de fyra medlemsstaterna i vårt urval 15 delrekommendationer. Under de senaste fyra åren har kommissionen uppgraderat sin bedömning av nio av dessa delrekommendationer, för fem delrekommendationer har inga framsteg gjorts och en har nedgraderats. Dessutom konstaterade vi att för sex av de nio delrekommendationer som uppgraderades i tre medlemsstater anger kommissionen att de reformer inom faciliteten som är fördelade till dem har bidragit till deras framsteg. På medlemsstatsnivå var det enda undantaget Bulgarien, där kommissionens bedömning inte hänvisade till någon reform inom faciliteten som var fördelad till de två uppgraderade delrekommendationerna. Vi kan dessutom konstatera att två uppgraderingar (för Spanien respektive Cypern) också hänvisar till investeringar (fyra totalt) som, även om de ännu inte är slutförda, delvis har bidragit till framstegen för de respektive delrekommendationerna (se [figur 3](#) ovan).
- 68** För två av de sex delrekommendationer som gjorde framsteg ändrades dessutom kommissionens bedömning från ”begränsade framsteg” till ”vissa framsteg” till följd av effekterna av åtgärderna inom faciliteten. I de återstående fyra fallen ändrades bedömningen till ”avsevärda framsteg” eller ”fullständigt genomförande” (se [tabell 4](#) och [ruta 4](#)).

Tabell 4 | Ändringar i kommissionens bedömning av delrekommendationer om företagsklimat som beror på de åtgärder inom faciliteten som kopplats till dem, juni 2024

Medlemsstat	Delrekommendationer								
	Delrekommendationer om företagsklimat	Inte uppgraderade (2021–2024)	Nedgraderade (2021–2024)	Uppgraderade (2021–2024)	Antal uppgraderingar som avser bidrag från fördelade reformer och investeringar inom faciliteten				
					Totalt uppgraderade (2021–2024)	Från begränsade framsteg till vissa framsteg	Från begränsade framsteg till avsevärda framsteg	Från vissa framsteg till avsevärda framsteg	Från avsevärda framsteg till fullständigt genomförande
Bulgarien	3	-	1	2	-	-	-	-	-
Spanien	3	1	-	2	2	1	-	1	-
Cypern	5	2	-	3	2	1	1	-	-
Österrike	4	2	-	2	2	-	-	1	1
Totalt	15	5	1	9	6	2	1	2	1

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från kommissionen.

Ruta 4

Åtgärder inom faciliteten som bidrar till uppgraderingen av en delrekommendation från "begränsade framsteg" till "avsevärda framsteg"

År 2019 fick Cypern en delrekommendation om att tillhandahålla tillförlitliga och snabba system för utfärdande av lagfarter och överlåtelse av fast egendom. Kommissionen hade gjort bedömningen "begränsade framsteg" fram till 2023.

Cyperns återhämtnings- och resiliensplan innehöll en reform för att ta itu med ineffektivitet i systemet för utfärdande och överlåtelse av lagfarter. Reformen omfattade tre delmål och ett mål, som var inriktade på behandlingen av pågående ärenden för utfärdande av lagfarter, utvidgning av den nya plan- och bygglovspolicyn, översyn av lagen om reglering av gator och byggnader samt ändring av lagen om försäljning av fast egendom.

I nuläget har lagen om försäljning av fast egendom ändrats, och den nya plan- och bygglovspolicyn har antagits och utvidgats så att ansökningar om bygglov kan lämnas in elektroniskt.

Kommissionen uppgraderade sin bedömning av genomförandet av delrekommendationen till "avsevärda framsteg" under 2024, på grundval av de åtgärder som vidtagits inom ramen för reformen fram till det året. Vårt revisionsarbete bekräftar att reformen faktiskt bidrog till genomförandet av delrekommendationen.

Åtgärder inom faciliteten som bidrar till uppgraderingen av en delrekommendation från "begränsade framsteg" till "vissa framsteg"

År 2020 fick Spanien en delrekommendation om att främja privata investeringar för att stödja den ekonomiska återhämtningen. Kommissionen hade bedömt att genomförandet hade gjort "begränsade framsteg" fram till 2021.

Kommissionen bedömde framstegen med att främja privata investeringar genom fördelade åtgärder inom faciliteten i viktiga branscher:

- En investering för att främja omställningen av strategiska sektorer som är avgörande för den industriella omställningen i Spanien, såsom värdekedjorna för fordon, luftfart och flottan (investering ES-C[C12]-I[I2] – Program för att främja konkurrenskraft och industriell hållbarhet).
- En reform för att förbättra turismsektorns konkurrenskraft (ES-C[C14]-R[R1] – Kungligt dekret om genomförande av den statliga finansfonden för konkurrenskraft inom turism).

Kommissionen uppgraderade sin bedömning av framstegen i genomförandet av denna delrekommendation från "begränsade framsteg" till "vissa framsteg" under 2022. Vårt revisionsarbete bekräftar att reformen redan hade bidragit till genomförandet av delrekommendationen.

- 69** När kommissionen uppgraderar rekommendationerna hänvisar den i de flesta fall, till skillnad från delrekommendationerna på arbetsmarknadsområdet³⁶, till reformer inom faciliteten som fördelats till delrekommendationer som har bidragit till framstegen. Vår analys bekräftade att sex av de slutförda reformerna verkligen hade bidragit till genomförandet av motsvarande delrekommendationer om företagsklimatet. Dessutom bedömdes att tre andra reformer, som inte var helt slutförda men som hade uppnått viktiga delmål, också var viktiga faktorer för uppgraderingen (se [bilaga VI](#)).

³⁶ Särskild rapport 10/2025, punkt 71.

70 När det gäller de sex delrekommendationer som hade uppgraderats på grundval av bidrag från de reformer som fördelats till dem drar vi slutsatsen att bidraget var betydande i tre fall, men partiellt för de tre andra, eftersom uppgraderingen också omfattade andra åtgärder som låg utanför faciliteten, eller åtgärder inom faciliteten som inte var fördelade till motsvarande delrekommendationer (se [tabell 5](#)).

Tabell 5 | Uppgraderingar av delrekommendationer om företagsklimat och i vilken utsträckning reformer bidrog till uppgraderingen för medlemsstaterna i urvalet

Medlemsstater i urvalet	Uppgradering av delrekommendation	Uppgraderingar som hänvisar till fördelade reformer	Bedömning av bidraget från fördelade reformer till uppgraderingen av framstegen	
			Partiellt	Betydande
Bulgarien	3	-	-	-
Spanien	2	2	2	-
Cypern	2	2	-	2
Österrike	2	2	1	1
Totalt	9	6	3	3

Källa: Revisionsrätten.

71 Slutligen är vi medvetna om att genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens pågår och att det fortfarande kan vara för tidigt för att man ska kunna se några betydande resultat av reformerna. Faktum är att nu när vi har nått mer än halvvägs genom facilitetens genomförandeperiod är merparten av reformerna om företagsklimat i återhämtnings- och resiliensplanerna fortfarande inte slutförda. Som vi redan tidigare har påpekat³⁷ bör man använda efterhandsutvärderingar för att bedöma effekterna av reformerna i de nationella återhämtnings- och resiliensplanerna.

³⁷ Särskild rapport 26/2023, punkt 83, särskild rapport 10/2025, punkt 62.

Denna rapport antogs av revisionsrättens avdelning IV, med ledamoten Petri Sarvamaa som ordförande, vid dess sammanträde i Luxemburg den 30 september 2025.

För revisionsrätten

Tony Murphy
ordförande

Bilagor

Bilaga I – Om revisionen

Bakgrundsinformation

Politiken för företagsklimatet i EU samordnas genom den europeiska planeringsterminen

1. Medlemsstaterna ansvarar, ibland tillsammans med sina regioner, för att på ett ändamålsenligt sätt reglera den miljö och de villkor som bidrar till att företag kan etableras, drivas och – vid behov – avvecklas på ett effektivt sätt. EU kan agera på tre sätt inom sitt behörighetsområde: för det första genom lagstiftning och allmän politik, för det andra genom samordning av den ekonomiska politiken inom ramen för den europeiska planeringsterminen och för det tredje genom finansiering av särskilda åtgärder och verksamheter.
2. Den europeiska planeringsterminen¹ syftar till att samordna den ekonomiska politiken och socialpolitiken i medlemsstaterna, på grundval av artikel 121 i [EUF-fördraget](#). Enligt artikel 121 är medlemsstaterna skyldiga att betrakta den ekonomiska politiken som en fråga av gemensamt intresse och samordna denna politik inom rådet. Varje år offentliggör kommissionen landsrapporter och förslag till landsspecifika rekommendationer för varje medlemsstat.

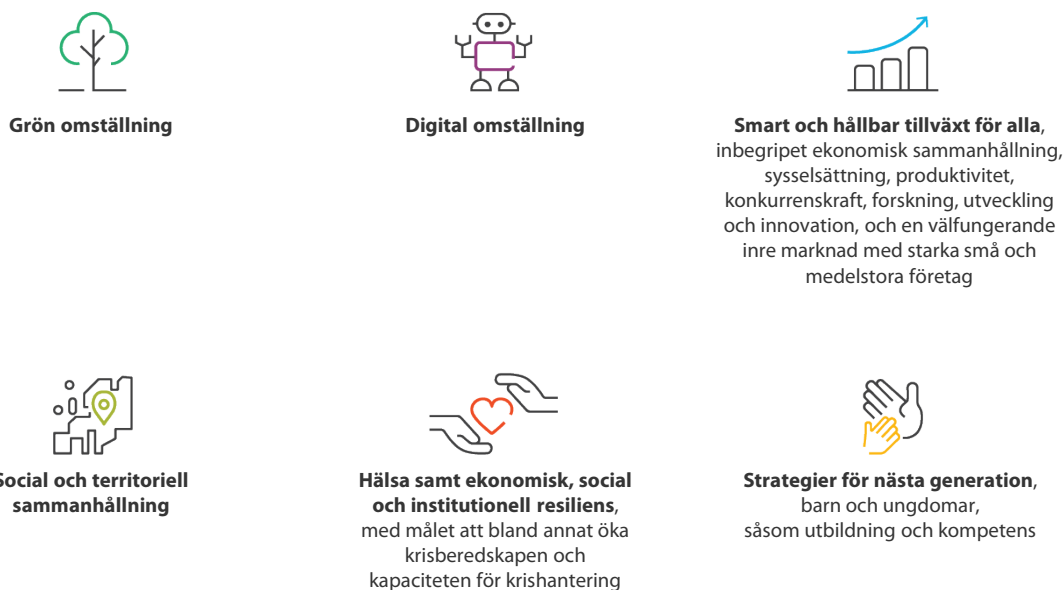
Stöd till politik för företagsklimatet genom faciliteten för återhämtning och resiliens

3. Faciliteten för återhämtning och resiliens inrättades med en ursprunglig budget på 724 miljarder euro. Ett antal medlemsstater beslutade att inte använda den lånedel som tilldelats dem, vilket innebar att 650 miljarder euro hade anslagits vid årets utgång 2024 (359 miljarder euro i bidrag och 291 miljarder euro i lån).

¹ [Förordning \(EU\) 2024/1263](#) om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning.

4. Faciliteten för återhämtning och resiliens genomförs genom direkt förvaltning² där kommissionen är direkt ansvarig för de centrala stegen i genomförandet. För att få stöd från faciliteten måste medlemsstaterna lämna in återhämtnings- och resiliensplaner med ett antal åtgärder – antingen reformer eller investeringar. Därefter bedömde kommissionen återhämtnings- och resiliensplanerna³, som rådet sedan godkände genom genomförandebeslut.
5. Kommissionen har delat in de sex pelare som fastställs i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens i 52 politikområden och fördelat varje reform och investering till ett eller högst två politikområden (se [figur 1](#)). Ett av de 52 politikområden som kommissionen har fastställt är ”företagsklimat”. Enligt kommissionens märkning uppskattade medlemsstaterna de totala kostnaderna för åtgärder inom faciliteten som var märkta för politikområdet ”företagsklimat” till 33 miljarder euro – närmare 1 miljard euro till reformer och 32 miljarder euro till investeringar (se [tabell 1](#)).

Figur 1 | De sex pelarna i faciliteten för återhämtning och resiliens

Källa: Revisionsrätten, på grundval av [kommissionens resultattavla för återhämtning och resiliens](#).

² Förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens, artikel 8.

³ Förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens, artikel 19.

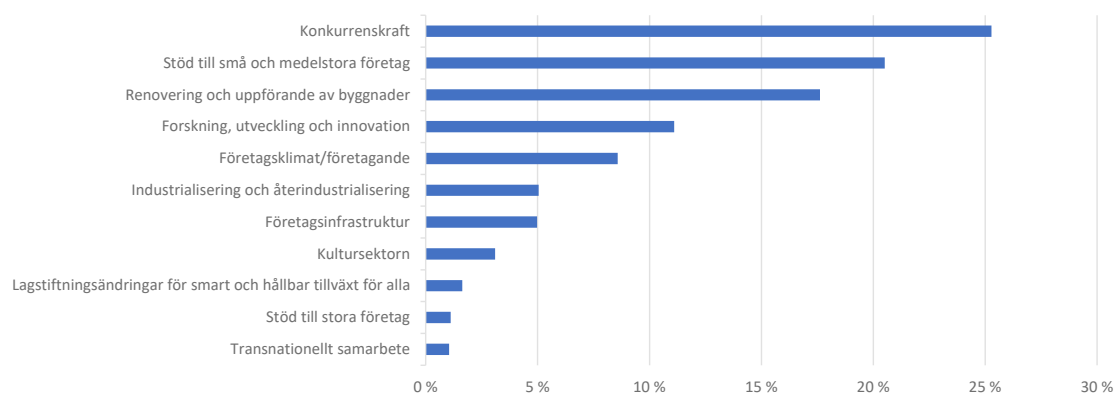
Tabell 1 | Uppskattade kostnader för åtgärder inom faciliteten för återhämtning och resiliens som avser företagsklimat

Politikområde	Miljarder euro		
	Reformer	Investeringar	Totalt
Uppskattade kostnader för alla åtgärder inom faciliteten som märkts för politikområdet företagsklimat			
Primärt politikområde	0,11	18,60	18,71
Sekundärt politikområde	0,81	13,73	14,54
Totalt	0,92	32,33	33,25
Uppskattade kostnader för alla åtgärder inom faciliteten som avser delrekommendationer om företagsklimatet			
Åtgärder inom faciliteten fördelade på 83 delrekommendationer och märkta för 37 olika primära politikområden inom faciliteten	6,07	103,38	109,44

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från kommissionen.

6. De flesta åtgärder som stöder politikområdet företagsklimat inom faciliteten för återhämtning och resiliens ingår i den tredje pelaren om smart och hållbar tillväxt för alla. I vid bemärkelse kan även ytterligare åtgärder bidra direkt eller indirekt till företagsklimatet. En analys av åtgärderna inom den tredje pelaren visar de olika politikområdena som tillsammans är inriktade på företagets behov och ger stöd till företag och industri genom faciliteten (se [figur 2](#)).

Figur 2 | Fördelning av utgifter till stöd för smart och hållbar tillväxt för alla per politikområde

Källa: Europeiska kommissionens [resultattavla](#) (uppgifter hämtade den 21 juli 2025). Översättningar: Revisionsrätten.

7. I förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens fastställs även en tydlig koppling till den europeiska planeringsterminen⁴. Framför allt förväntades de reformer och investeringar som fastställdes i de ursprungliga återhämtnings- och resiliensplanerna bidra till att effektivt ta itu med alla eller en betydande del av de utmaningar som identifierats i de landsspecifika rekommendationerna 2019 och 2020. För merparten av medlemsstaterna innehöll dessa landsspecifika rekommendationer utmaningar som rörde företagsklimatet. Om de nationella planerna ändrades måste de ändrade återhämtnings- och resiliensplanerna ta hänsyn till de senaste landsspecifika rekommendationerna.

Revisionens inriktning och omfattning samt revisionsmetod

8. Vår revision syftade till att bedöma om reformerna av företagsklimatet inom faciliteten för återhämtning och resiliens på ett effektivt sätt bidrog till att ta itu med de utmaningar som medlemsstaterna identifierat under den europeiska planeringsterminen, enligt de landsspecifika rekommendationerna, och om genomförandet av dem har lett till att de avsedda målen har uppnåtts.
9. Vårt revisionsarbete omfattade granskning av relevanta dokument och intervjuer med kommissionen, nationella myndigheter och andra berörda parter (organisationer som företräder företag eller fackföreningar) i de medlemsstater som vi besökte.
10. Våra revisionskriterier byggde främst på förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens och tillhörande vägledning från kommissionen samt relevanta dokument från den europeiska planeringsterminen. Närmare information om revisionskriterierna återfinns i respektive avsnitt i rapporten.
11. Vi kan konstatera att andra åtgärder inom faciliteten som är märkta för andra politikområden än företagsklimatet direkt eller indirekt bidrar till företagens bredare tillväxtutsikter (investeringar som avser de strukturella gröna och digitala omställningarna, skattereformer, arbetsmarknadspolitik, större infrastruktur, energi- och vattenarbeten samt reformer av och investeringar i offentlig förvaltning).

⁴ Förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens, artiklarna 18.4 b och 19.3 b.

12. När det gäller den första revisionsfrågan beaktade vi alla de 157 reformer och 254 investeringar i medlemsstaternas återhämtnings- och resiliensplaner som fördelats till de 82 delrekommendationerna om företagsklimat. Vi bedömde om och i vilken utsträckning de tog itu med de utmaningar för företagsklimatet som identifierats i den europeiska planeringsterminen. *Bilaga II* innehåller länkar till förteckningen över delrekommendationer och åtgärder inom faciliteten samt en tabell med vår detaljerade bedömning av i vilken utsträckning åtgärderna inom faciliteten tar itu med utmaningarna i delrekommendationerna.
13. När det gäller vår andra revisionsfråga bedömde vi om ett urval av 25 reformer inom faciliteten som avsåg företagsklimatet i fyra medlemsstater (Bulgarien, Spanien, Cypern och Österrike) hade genomförts som planerat. För vår bedömning av de fyra medlemsstaterna identifierade vi alla de 15 delrekommendationer som kommissionen kopplat till politikområdet företagsklimat. Vi konstaterade att 56 reformer inom faciliteten hade fördelats till dessa delrekommendationer, varav 46 skulle ha varit slutförda senast i juni 2024. Vi gjorde ett urval på 25 reformer och kontrollerade om de slutliga delmålen eller målen var uppnådda vid den tidpunkt som var angiven i det ursprungliga genomförandebeslutet.

Tabell 2 | Urval av reformer av företagsklimatet

Medlemsstat	Delrekommendationer som rör företagsklimat	Reformer inom faciliteten som fördelats till landsspecifika rekommendationer om företagsklimatet i den ursprungliga återhämtnings- och resiliensplanen	Varav reformer som skulle vara slutförda senast i juni 2024		
			Delrekommendationer	Reformer inom faciliteten	Totalt
Bulgarien	3	12	10	10	100 %
Spanien	3	26	25	4	16 %
Cypern	5	12	6	6	100 %
Österrike	4	5	5	5	100 %
Totalt	15	56	46	25	54 %

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från kommissionen.

14. För urvalet av reformer i enskilda medlemsstater som rörde vår andra revisionsfråga valde vi ut åtgärder – och undvek dubbelarbete i revisionsarbetet genom att inte välja åtgärder som redan granskats i samband med andra uppgifter och valde åtgärder som var genomförbara inom tidsramen för vårt uppdrag – enligt följande:
- För Österrike, Bulgarien och Cypern tog vi 100 % av de reformer som skulle vara slutförda i juni 2024.
 - När det gäller Spanien valde vi ut fyra av de 25 reformer som skulle vara slutförda i juni 2024 och undantog 21 reformer av följande skäl:
 - Nio reformer hade redan granskats i vårt arbete med revisionsförklaringen under tidigare år.
 - Fyra reformer hade redan granskats i vår rapport om arbetsmarknadsreformer.
 - Åtta reformer hade primära politikområden och ämnen som enligt vår uppfattning var mindre inriktade på centrala aspekter av företagsklimatet eller är inriktade på ämnen som vi redan har tagit upp i andra revisioner (såsom [den digitala omställningen](#) och [rättsstatsprincipen](#)).

Bilaga II – Länkar till ytterligare teknisk information på revisionsrättens plattform för öppna data

Denna bilaga innehåller länkar till tre dokument som vi har gjort tillgängliga på revisionsrättens plattform för öppna data.

1. [Förteckning över delrekommendationer om företagsklimatet](#)
2. [Förteckning över reformer och investeringar inom ramen för faciliteten med koppling till delrekommendationer om företagsklimatet](#)
3. [Revisionsrättens bedömning av i vilken omfattning varje delrekommendation har hanterats](#)

Bilaga III – Bedömning av output för slutförda reformer i medlemsstaterna i urvalet

Land	Reformer	Delmål/mål	Bedömning av output
Bulgarien	BG-C[C3]-R[R1] En rättslig ram för att locka till sig industriinvesteringar och utveckla industriella ekosystem	M35 Ikraftträdande av den nya lagen om industriparker Kvalitativ indikator: Offentliggörande i den officiella tidningen Planerat slutförande: 1 kv. 2021	Delmål/mål uppnått
	BG-C[C7]-R[R2] Effektivt utnyttjande av radiofrekvensspektrum	M137 Ikraftträdande av dekretet om nedsättning av spektrumavgifter Kvalitativ indikator: Offentliggörande i den officiella tidningen Planerat slutförande: 1 kv. 2021	Delmål/mål uppnått
		M138 Slutförande av spektrumtilldelning i frekvensbandet 26 GHz Kvalitativ indikator: Meddelande om tilldelning av spektrum till operatörer Planerat slutförande: 4 kv. 2022	Delmål/mål uppnått
		M139 Slutförande av tilldelningen av det tillgängliga spektrumet i frekvensbanden 700 MHz och 800 MHz Kvalitativ indikator: Meddelande om tilldelning av spektrum till operatörer Planerat slutförande: 1 kv. 2023	Delmål/mål uppnått

Land	Reformer	Delmål/mål	Bedömning av output
	BG-C[C7]-R[R3] Skapa ett gynnsamt investeringsklimat	M140 Ikraftträdande av lagändringar som genomför rekommendationer inom ramen för verktygslådan för konnektivitet Kvalitativ indikator: Offentliggörande i den officiella tidningen Planerat slutförande: 4 kv. 2020	Delmål/mål delvis uppnått
	BG-C[C10]-R[R4] Stärka insolvensförfaranden	M228 Ikraftträdande av lagändringar av handelslagen med avseende på insolvens och förfaranden för omstrukturering Kvalitativ indikator: Offentliggörande i den officiella tidningen Planerat slutförande: 3 kv. 2022	Delmål/mål uppnått
	BG-C[C10]-R[R5] Digital reform av den bulgariska byggsektorn	M229 Åtgärder för att genomföra reformen av solvensregelverket slutförda Kvalitativ indikator: Förteckning över den utbildning om det nya insolvensregelverket som anordnats och tillhandahållits, kopior av handböcker, koder, mallar och riktlinjer som antagits, offentliggörande i den officiella tidningen Planerat slutförande: 2 kv. 2023	Delmål/mål uppnått
	BG-C[C10]-R[R5] Digital reform av den bulgariska byggsektorn	M230 Strategi och färdplan för införande av byggnadsinformationsmodellering (BIM) vid projektering, utförande och underhåll av byggnadsverk Kvalitativ indikator: Strategi och färdplan för införandet av BIM Planerat slutförande: 1 kv. 2023	Delmål/mål uppnått

Land	Reformer	Delmål/mål	Bedömning av output
	BG-C[C10]-R[R9] Förbättra kvaliteten på lagstiftningsprocessen	M241 Ikraftträdande av reglerna för nationalförsamlingens organisation och verksamhet Kvalitativ indikator: Offentliggörande i den officiella tidningen Planerat slutförande: 4 kv. 2021	Delmål/mål uppnått
Spanien	ES-C[C13]-R[R2] Strategi för entreprenörskap i Spanien	M192 Ikraftträdande av lagen om uppstartsföretag Kvalitativ indikator: Offentliggörande i den officiella tidningen Planerat slutförande: 4 kv. 2022	Delmål/mål uppnått
		M214 Plan för att främja turistnäringen Kvalitativ indikator: En plan som beskriver åtgärder för att stimulera turismsektorn och ramen för genomförandet av turismrelaterade åtgärder. Planerat slutförande: 2 kv. 2022	Delmål/mål uppnått
	ES-C[C14]-R[R1] Kungligt dekret om genomförande av den statliga finansfonden för konkurrenskraft inom turism (FOCIT)	M215 Lansering av webbplatsen "DATAESTUR" som samlar in uppgifter om turism Kvalitativ indikator: Webbplats Planerat slutförande: 4 kv. 2020	Delmål/mål uppnått
		M216 Ikraftträdande av det kungliga dekretet om genomförande av den statliga finansfonden för konkurrenskraft inom turism Kvalitativ indikator: Offentliggörande i den officiella tidningen Planerat slutförande: 4 kv. 2021	Delmål/mål uppnått

Land	Reformer	Delmål/mål	Bedömning av output
	ES-C[C28]-R[R1] Åtgärder som vidtagits under 2020 och 2021 för att mildra effekterna av covid-19-pandemin	M385 Finanspolitiska åtgärder som antogs 2020 och 2021 för att mildra effekterna av covid-19-pandemin Kvalitativ indikator: Offentliggörande i den officiella tidningen Planerat slutförande: 1 kv. 2021	Delmål/mål uppnått
Cypern	CY-C[C2.1]-R[R3] Digitala gemensamma kontaktpunkter för att effektivisera [tillståndsgivningen för] projekt för förnybar energi och för att underlätta energirenovering i byggnader	M22 Fullt fungerande it-plattform Kvalitativ indikator: Fullt fungerande it-plattform (intyg om godkännande av slutförande) Planerat slutförande: 4 kv. 2022	Delmål/mål uppnått
	CY-C[C3.2]-R[R2] Incitament för att uppmuntra och locka till sig investeringar och humankapital inom forskning och innovation	M122 Skattebefrielse för juridiska personer för investeringar i innovativa företag Kvalitativ indikator: Offentliggörande i den officiella tidningen Planerat slutförande: 1 kv. 2022	Delmål/mål uppnått
	CY-C[C3.3]-R[R1] Underlättande av strategiska investeringar	M134 Ikraftträdande av lag till stöd för strategiska investeringar, rationalisering av förfarandena för licensiering av strategiska investeringar och utfärdande av bygglov Kvalitativ indikator: Bestämmelse i lagen som anger lagens ikraftträdande Planerat slutförande: 4 kv. 2022	Delmål/mål uppnått

Land	Reformer	Delmål/mål	Bedömning av output
		<p>M135 Inrättandet av en sektor vid ministeriet för stadsplanering och bostäder för att underlätta strategiska [investeringar], offentliggörande av processsystemet och utformningen av riktlinjerna, och rapportering från samordningsmyndigheten om [utbildning av nyckelpersoner] för genomförandet av reformen</p> <p>Kvalitativ indikator: Offentliggörande i den officiella tidningen</p> <p>Planerat slutförande: 4 kv. 2023</p>	Delmål/mål uppnått
	<p>CY-C[C3.3]-R[R6] Incitament för att främja fusioner och förvärv</p>	<p>M143 Handlingsplan för incitament för fusioner och förvärv</p> <p>Kvalitativ indikator: En rapport och en åtföljande handlingsplan från [regeringen] om särskilda incitament för att främja fusioner och förvärv</p> <p>Planerat slutförande: 4 kv. 2022</p>	Delmål/mål uppnått
Österrike	<p>AT-C[C2]-R[2C1] Föreslagen lagstiftning för engångsprincipen: Ändring av lagen om företagstjänstportalen</p>	<p>M56 Uppgradering it-infrastruktur</p> <p>Kvalitativ indikator: Ikraftträdande av lagändring om införande av engångsprincipen i lagen om företagstjänstportalen. Verktyg som tillhandahålls omfattar undersökningsverktyget för databasen för informationskyldighet (IVDB) och register- och systemnätverket (RSV) för att säkerställa driftskompatibilitet och datautbyte</p> <p>Planerat slutförande: 4 kv. 2023</p>	Delmål/mål uppnått

Land	Reformer	Delmål/mål	Bedömning av output
		<p>M57 Förordningen om databasen för informationsskyldighet (IVDB) är i kraft och ålägger ministerierna att fylla i databasen med informationsskyldigheter som härrör från befintliga lagar och andra författningar. Registren har kopplats in enligt den tidsplan för registrering som antagits av styrkommittén för engångsprincipen</p>	Delmål/mål uppnått
		<p>M58 Den tekniska systemanslutningen för engångsprincipen Kvalitativ indikator: Anslutningen har upprättats och uppfyller kraven för den gemensamma digitala ingången som fastställs i förordning (EU) 2018/1724 Planerat slutförande: 4 kv. 2022</p>	Delmål/mål uppnått
	<p>AT-C[C4]-R[4D7] Nationell strategi för finansiell utbildning</p>	<p>M162 Strategidokument Kvalitativ indikator: Offentliggörande av strategidokument om den nationella strategin för finansiell utbildning inklusive handlingsplan Planerat slutförande: 3 kv. 2021</p>	Delmål/mål uppnått
		<p>M163 Slutförande av kompetensramen för finansiell utbildning Kvalitativ indikator: Offentliggjord kompetensram för finansiell utbildning översänds till Europeiska kommissionen Planerat slutförande: 4 kv. 2022</p>	Delmål/mål uppnått
	<p>AT-C[C4]-R[4D8] Startpaket</p>	<p>M164 Ikraftträdande av startpaketet Kvalitativ indikator: Offentliggörande i den officiella tidningen Planerat slutförande: 1 kv. 2022</p>	Delmål/mål uppnått

Land	Reformer	Delmål/mål	Bedömning av output
	AT-C[C4]-R[4D9] Förstärkning av eget kapital	M165 Dekret om konvertering av statligt garanterade lån till eget kapital Kvalitativ indikator: Offentliggörande i den officiella tidningen Planerat slutförande: 3 kv. 2021	Delmål/mål uppnått
		M166 Ikraftträdande av bolagsform för investeringar i aktieinnehav (SICAV) Kvalitativ indikator: Offentliggörande i den officiella tidningen Planerat slutförande: 1 kv. 2022	Delmål/mål uppnått
	AT-C[C4]-R[4D11] Liberalisering av reglerna för företag	M169 Ikraftträdande av den tillfälliga transportlagen, som innebär att en bindande tariff för tillfällig transport (taxameterskyldighet) avskaffas Kvalitativ indikator: Offentliggörande i den officiella tidningen Planerat slutförande: 1 kv. 2021	Delmål/mål uppnått
	M170 Ikraftträdande av dekretet om att i princip undanta laddningsstationer för eldrivna motorfordon och solcellssystem i kommersiella anläggningar från tillståndskraven Kvalitativ indikator: Offentliggörande i den officiella tidningen Planerat slutförande: 1 kv. 2021	Delmål/mål uppnått	

Land	Reformer	Delmål/mål	Bedömning av output
		M171 Ikraftträdande av lagen om undanröjande av hinder för företagsöverlåtelser (lagen om uppskov) Kvalitativ indikator: Offentliggörande i den officiella tidningen Planerat slutförande: 1 kv. 2021	Delmål/mål uppnått

Bilaga IV – Bedömning av resultaten för slutförda reformer i medlemsstaterna i urvalet

När det gäller avslutade reformer som uppnått avsedd output bedömde vi både resultat och effekter (se definitionerna i punkt [51](#)).

Land	Reform	Bedömning av resultat/effekt	Slutförd efter fjärde kvartalet 2023?	Särskilda indikatorers lämplighet
Bulgarien	BG-C[C3]-R[R1] En rättslig ram för att locka till sig industriinvesteringar och utveckla industriella ekosystem	Begränsade resultat	Nej (1 kv. 2021)	Lämplig
	BG-C[C7]-R[R2] Effektivt utnyttjande av radiofrekvensspektrum	Betydande resultat	Nej (1 kv. 2021)	Lämplig
	BG-C[C10]-R[R4] Stärka insolvensförfaranden	Begränsade resultat	Nej (3 kv. 2023)	Lämplig
	BG-C[C10]-R[R5] Digital reform av den bulgariska byggsektorn	Inga resultat	Nej (1 kv. 2023)	Lämplig
	BG-C[C10]-R[R9] Förbättra kvaliteten på lagstiftningsprocessen	Begränsade resultat	Nej (4 kv. 2021)	Lämplig

Land	Reform	Bedömning av resultat/effekt	Slutförd efter fjärde kvartalet 2023?	Särskilda indikatorers lämplighet
Spanien	Reform 1 (C14.R1) Kungligt dekret om genomförande av den statliga finansfonden för konkurrenskraft inom turism (FOCIT)	Begränsade resultat	Nej (2 kv. 2020)	Lämplig
	Reform 1 (C28.R1) Åtgärder som vidtagits under 2020 och 2021 för att mildra effekterna av covid-19-pandemin	Betydande resultat	Nej (1 kv. 2021)	Lämplig
	Reform 2 (C13.R2) Strategi för entreprenörskap i Spanien	Begränsade resultat	Nej (3 kv. 2022)	Lämplig
Cypern	CY-C[C2.1]-R[R3] Digitala gemensamma kontaktpunkter för att effektivisera [tillståndsgivningen för] projekt för förnybar energi och för att underlätta energirenovering i byggnader	Begränsade resultat	Nej (2 kv. 2023)	Lämplig
	CY-C[C3.2]-R[R2] Incitament för att uppmuntra och locka till sig investeringar och humankapital inom forskning och innovation	Betydande resultat	Nej (2 kv. 2022)	Lämplig
	CY-C[C3.3]-R[R1] Underlättande av strategiska investeringar	Inga resultat	Ja (2 kv. 2024)	Lämplig

Land	Reform	Bedömning av resultat/effekt	Slutförd efter fjärde kvartalet 2023?	Särskilda indikatorers lämplighet
	CY-C[C3.3]-R[R6] Incitament för att främja fusioner och förvärv	Inga resultat	Nej (3 kv. 2023)	Lämplig
Österrike	AT-C[C4]-R[4D7] Nationell strategi för finansiell utbildning	Betydande resultat	Nej (3 kv. 2021)	Lämplig
	AT-C[C4]-R[4D8] Startpaket	Begränsade resultat	Nej (4 kv. 2023)	Lämplig
	AT-C[C4]-R[4D9] Förstärkning av eget kapital	Begränsade resultat	Nej (3 kv. 2021)	Lämplig
	AT-C[C2]-R[2C1] Föreslagen lagstiftning för engångsprincipen: Ändring av lagen om företagstjänstportalen	Betydande resultat	Ja (2 kv. 2024)	Lämplig
	AT-C[C4]-R[4D11] Liberalisering av reglerna för företag	Inga resultat	Ja (2 kv. 2024)	Ingen indikator

Bilaga V – Framsteg i genomförandet av delrekommendationer

Utvecklingen för genomförandet av delrekommendationer om företagsklimatet enligt kommissionens bedömning

Land	År	Delrekom- men- dation	Bedömning 2021	Bedömning 2022	Bedömning 2023	Bedömning 2024
Belgien	2020	3.1	Vissa framsteg	Fullständigt genomförande	Fullständigt genomförande	Fullständigt genomförande
		3.2	Begränsade framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
		3.4	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
	2019	4.1	Begränsade framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
Bulgarien	2020	3.1	Vissa framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg
		3.4	Begränsade framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
	2019	3.4	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Begränsade framsteg
Tjeckien	2020	3.1	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Begränsade framsteg	Vissa framsteg
		3.2	Begränsade framsteg	Begränsade framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
		3.4	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Begränsade framsteg	Vissa framsteg
	2019	3.4	Begränsade framsteg	Begränsade framsteg	Begränsade framsteg	Begränsade framsteg
Danmark	2020	2.2	Vissa framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg
Tyskland	2020	2.2	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
		2.10	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
		2.11	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
	2019	1.1	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
Estland	2020	3.2	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
		3.8	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
		3.9	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
Irland	2020	3.1	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg
		3.3	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
	2019	3.6	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
		3.7	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
Grekland	2020	3.1	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg
		3.3	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
		4.1	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg
	2019	1.1	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg
Spanien	2020	3.1	Vissa framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg
		3.3	Begränsade framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
	2019	2.10	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
Frankrike	2020	3.1	Avsevärda framsteg	Fullständigt genomförande	Fullständigt genomförande	Fullständigt genomförande
		3.3	Vissa framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg
		4.1	Begränsade framsteg	Begränsade framsteg	Begränsade framsteg	Begränsade framsteg
		4.2	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
		4.3	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg
	2019	4.1	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg
		4.2	Begränsade framsteg	Begränsade framsteg	Begränsade framsteg	Begränsade framsteg
Kroatien	2020	3.1	Avsevärda framsteg	Fullständigt genomförande	Fullständigt genomförande	Fullständigt genomförande
		3.2	Begränsade framsteg	Vissa framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg
		3.5	Vissa framsteg	Begränsade framsteg	Begränsade framsteg	Vissa framsteg
	2019	4.4	Begränsade framsteg	Vissa framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg

Land	År	Delre-kommen-tation	Bedömning 2021	Bedömning 2022	Bedömning 2023	Bedömning 2024
Italien	2020	3.1	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg
		3.3	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
	2019	5.2	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
Cypern	2020	3.1	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
		3.3	Begränsade framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
	2019	4.6	Begränsade framsteg	Begränsade framsteg	Begränsade framsteg	Vissa framsteg
		4.7	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
		5.2	Begränsade framsteg	Begränsade framsteg	Begränsade framsteg	Avsevärda framsteg
Lettland	2020	3.1	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg
		3.3	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
Litauen	2020	3.1	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
		3.3	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
		3.7	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
Luxemburg	2020	3.1	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg	Fullständigt genomförande	Fullständigt genomförande
		3.3	Begränsade framsteg	Vissa framsteg	Begränsade framsteg	Begränsade framsteg
Ungern	2020	3.1	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg
		3.3	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg
Malta	2020	3.3	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
Nederländerna	2020	3.2	Vissa framsteg	Begränsade framsteg	Begränsade framsteg	Begränsade framsteg
Österrike	2020	3.1	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg	Fullständigt genomförande
		3.2	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Avsevärda framsteg
		3.4	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
	2019	3.4	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
Polen	2020	3.3	Inga framsteg	Inga framsteg	Begränsade framsteg	Begränsade framsteg
Portugal	2020	2.4	Begränsade framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
		3.1	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg
		3.3	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Avsevärda framsteg
	2019	4.2	Begränsade framsteg	Begränsade framsteg	Begränsade framsteg	Begränsade framsteg
Rumänien	2020	3.1	Avsevärda framsteg	Fullständigt genomförande	Fullständigt genomförande	Fullständigt genomförande
		3.3	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
Slovenien	2020	3.2	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
		3.4	Begränsade framsteg	Begränsade framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
	2019	2.2	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
Slovakien	2020	3.1	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Avsevärda framsteg	Vissa framsteg
		3.4	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
		4.2	Begränsade framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
	2019	3.6	Begränsade framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg
Finland	2020	3.1	Avsevärda framsteg	Avsevärda framsteg	Fullständigt genomförande	Fullständigt genomförande
		3.3	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Fullständigt genomförande	Fullständigt genomförande
Sverige	2020	2.4	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg	Vissa framsteg

Källa: Revisionsrätten, på grundval av kommissionens landsrapporter 2021–2024.

Bilaga VI – Betydelsen av fördelade reformer inom faciliteten för återhämtning och resiliens vid kommissionens bedömning av delrekommendationerna om företagsklimatet i medlemsstaterna i urvalet

Bulgarien

1. När det gäller Bulgarien har sex reformer genomförts hittills. Alla reformer inom faciliteten har fördelats till delrekommendation 2019 3.4. Reform BG-C[C3]-R[R1], "En rättslig ram för att locka till sig industriinvesteringar och utveckla industriella ekosystem", har också fördelats till delrekommendation 2020 3.1. Två av de tre delrekommendationerna har uppgraderats och en har nedgraderats i kommissionens bedömning av genomförandestatusen (se [tabell 1](#)).
2. **Bedömningen av genomförandet av delrekommendation 2019 3.4** ledde till en nedgradering 2024. Enligt förklaringen i CeSaR-databasen (kommissionens interna databas med bedömningar av de landsspecifika rekommendationerna) har åtgärderna för att förbättra företagsklimatet och avlägsna befintliga investeringshinder hittills inte lett till några betydande förbättringar. Åtagandena i Bulgariens återhämtnings- och resiliensplan visar att man är på rätt väg, men de befinner sig fortfarande i ett tidigt stadium av genomförandet och förseningar har noterats. De reformer och investeringar inom faciliteten som beaktas är
 - reformen "Digital reform av den bulgariska byggsektorn" (BG-C [C10]-R[R5]),
 - reformen "En rättslig ram för att locka till sig industriella investeringar och utveckla industriella ekosystem" (BG-C [C3]-R[R1]),
 - investeringen i "Enhetligt informationssystem för fysisk planering, utformning av investeringar och bygglov" (BG-C[C10]-I[I7]), som förväntas vara slutförd senast i juni 2026.

3. **Bedömningen av genomförandet av delrekommendation 2020 3.1** visar att det skedde en uppgradering av genomförandestatusen 2022. Vi kunde inte hitta någon hänvisning i kommissionens CeSaR-bedömning från 2022 till genomförandet av den märkta reformen "En rättslig ram för att locka till sig industriinvesteringar och utveckla industriella ekosystem" (BG-C[C3]-R[R1]). Framstegen tillskrivs främst andra åtgärder, utanför faciliteten för återhämtning och resiliens. I bedömningen 2024 hänvisar kommissionen till andra åtgärder inom faciliteten som inte är kopplade till denna delrekommendation. De två pågående investeringarna som beräknas vara slutförda senast i juni 2026 är följande:
 - "Program för ekonomisk omvandling" (BG-C [C3]-I[I2]).
 - "Program för att påskynda ekonomisk återhämtning och omställning genom forskning och innovation" (BG-C[C2]-I[I1]).
4. **Bedömningen av genomförandet av delrekommendation 2020 3.4** visar att det skedde en uppgradering av genomförandestatusen 2022. Trots att inga åtgärder inom faciliteten har fördelats till denna delrekommendation anger kommissionen att tre reformer och investeringar inom faciliteten har bidragit till framstegen:
 - Reformen "En rättslig ram för att locka till sig industriella investeringar och utveckla industriella ekosystem" (BG-C [C3]-R[R1]).
 - Reformen "Effektivt utnyttjande av radiofrekvensspektrumet" (BG-C[C7]-R[R2]).
 - Investeringen "Offentligt stödprogram för utveckling av industridistrikt, industriparker och liknande områden och för att locka till sig investeringar (AttractInvestBG)" (BG-C[C3]-I[I1]), trots att den är planerad att genomföras i juni 2026.
5. Detta visar på inkonsekvens när det gäller fördelningen av åtgärder inom faciliteten till delrekommendationer.

Tabell 1 | Bulgarien: Genomförande av delrekommendationer och reformer

Landsspecifik rekommendation	Beskrivning	Europeiska planeringsterminen – bedömning				Europeiska planeringsterminen – bedömning				Europeiska planeringsterminen – bedömning				Europeiska planeringsterminen – bedömning	
		1 kv. 2021	2 kv. 2021	3 kv. 2021	4 kv. 2021	1 kv. 2022	2 kv. 2022	3 kv. 2022	4 kv. 2022	1 kv. 2023	2 kv. 2023	3 kv. 2023	4 kv. 2023	1 kv. 2024	2 kv. 2024
2019 3.4	Inriktad den investeringsrelaterade ekonomiska politiken på [att] förbättra företagsklimatet.	BG-C[C3]-R[R1] BG-C[C7]-R[R3]	Vissa framsteg		BG-C[C10]-R[R9]		Vissa framsteg			BG-C[C10]-R[R5]	Vissa framsteg		BG-C[C7]-R[R2]	BG-C[C10]-R[R4]	Begränsade framsteg
2020 3.1	Rationalisera och påskynda förfarandena för att ge verksam stöd till små och medelstora företag och egenföretagare.	BG-C[C3]-R[R1]	Vissa framsteg				Avsevärda framsteg				Avsevärda framsteg				Avsevärda framsteg
2020 3.4	Främja privata investeringar för att stödja den ekonomiska återhämtningen.		Begränsade framsteg				Vissa framsteg				Vissa framsteg				Vissa framsteg

Källa: Revisionsrätten, på grundval av kommissionens bedömningar för 2021–2024.

Spanien

6. När det gäller Spanien hade två reformer inom faciliteten genomförts i juni 2024. Dessa reformer är fördelade till två av tre delrekommendationer i vårt urval. Två av tre delrekommendationer har uppgraderats i kommissionens bedömning av genomförandestatus (se [tabell 2](#)).
7. **Bedömningen av genomförandet av delrekommendation 2020 3.1** visar att det skedde en uppgradering av genomförandestatusen 2022. I kommissionens bedömning 2022 hänvisas till tre fördelade reformer inom faciliteten som bedöms ha bidragit till dessa framsteg:
 - Fördelad reform "Åtgärder som vidtagits under 2020 och 2021 för att mildra effekterna av covid-19-pandemin" (ES-C[C28]-R[R1]).
 - Fördelad reform "Förbättra företagslagstiftningen och företagsklimatet" (ES-C[C13]-R[R1]).
 - Ej fördelad reform "Kungligt dekret om genomförande av den statliga finansfonden för konkurrenskraft inom turism (FOCIT)" (ES-C[C14]-R[R1]).
8. **Bedömningen av genomförandet av delrekommendation 2020 3.3** visar att det skedde en uppgradering av genomförandestatusen 2022. I kommissionens bedömning från 2022 hänvisas till genomförandet av planer för att främja fordonsindustrins värdekedja och turismsektorn, eftersom reformer och investeringar inom faciliteten för återhämtning och resiliens bidrar till dess framsteg:
 - Fördelad reform "Kungligt dekret om genomförande av den statliga finansfonden för konkurrenskraft inom turism (FOCIT)" (ES-C[C14]-R[R1]).
 - Fördelad investering "Program för att främja konkurrenskraft och industriell hållbarhet" (ES-C[C12]-I[I2]).

Tabell 2 | Spanien: Genomförande av delrekommendationer och reformer

Landsspecifik rekommendation	Beskrivning	Den europeiska planeringsterminen – bedömning			Den europeiska planeringsterminen – bedömning			Den europeiska planeringsterminen – bedömning			Den europeiska planeringsterminen – bedömning				
		1 kv. 2021	2 kv. 2021	3 kv. 2021	4 kv. 2021	1 kv. 2022	2 kv. 2022	3 kv. 2022	4 kv. 2022	1 kv. 2023	2 kv. 2023	3 kv. 2023	4 kv. 2023	1 kv. 2024	2 kv. 2024
2019 2.10	Fördjupa samarbetet mellan utbildningssektorn och näringslivet för att förbättra tillgången till arbetskraft med relevant kompetens och relevanta kvalifikationer.		Vissa framsteg				Vissa framsteg				Vissa framsteg				Vissa framsteg
2020 3.1	Säkerställa ett verkingsfullt genomförande av åtgärder för att tillhandahålla likviditet till små och medelstora företag, bland annat genom att undvika sena utbetalningar.	ES-C[C28]-R[R1]	Vissa framsteg			ES-C[C13]-R[R1]*	Avsevärda framsteg				Avsevärda framsteg				Avsevärda framsteg
2020 3.3	Främja privata investeringar för att stödja den ekonomiska återhämtningen.		Begränsade framsteg		ES-C[C14]-R[R1]		Vissa framsteg				Vissa framsteg				Vissa framsteg

Anm.: * Särskilda delmål övervägdes för uppgraderingen av den landsspecifika rekommendationen, eftersom inte alla delmål hade uppnåtts till andra kvartalet 2022.

Källa: Revisionsrätten.

Cypern

9. När det gäller Cypern har tre reformer inom faciliteten genomförts hittills. Tre av fem delrekommendationer har uppgraderats i kommissionens bedömning av genomförandestatus (se [Tabell 3](#)).
10. **Bedömningen av genomförandet av delrekommendation 2019 4.6** uppgraderades 2024 från ”begränsade framsteg” till ”vissa framsteg”. Kommissionen anger att tre fördelade reformer bedöms ha bidragit till dessa framsteg:
 - Fördelad reform ”Digitala gemensamma kontaktpunkter för att effektivisera [tillståndsgivningen för] projekt för förnybar energi och för att underlätta energirenovering i byggnader” (CY-C[C2.1]-R[R3]).
 - Fördelad reform ”Underlättande av strategiska investeringar” (CY-C[C3.3]-R[R1]).
 - Fördelad reform ”Strategi för att åtgärda brister i fastighetstransaktionssystemet (lagfartsbevis)” (CY-C[C3.5]-R[R3]).
11. Reformen av den digitala gemensamma kontaktpunkten var den enda reformen som var slutförd i juni 2024. De återstående reformerna bedömdes vara delvis slutförda.

12. **Bedömningen av genomförandet av delrekommendation 2019 5.2**
uppgraderades 2024 från "begränsade framsteg" till "avsevärda framsteg".
Kommissionen anger att en fördelad reform bedöms ha bidragit till dessa framsteg:
- Reformen "Strategi för att åtgärda brister i fastighetstransaktionssystemet (lagfartsbevis)", CY-C[C3.5]-R[R3].
13. När det gäller denna delrekommendation bekräftar kommissionen att tre mellanliggande delmål och ett mål har uppnåtts och anger att denna utveckling tyder på "avsevärda framsteg". Innan rekommendationen bedöms som helt genomförd återstår det att se om dessa ändringar faktiskt har tagit itu med problemet eller inte. Reformen hade inte genomförts fullt ut i juni 2024, och det var ett delmål kvar att uppnå när det gäller ikraftträdandet av förordningen om gator och byggnader (delmål M196). Detta har diskuterats i parlamentet sedan oktober 2023.
14. **Bedömningen av genomförandet av delrekommendation 2020 3.3**
uppgraderades 2022 från "begränsade framsteg" till "vissa framsteg". Kommissionen anger att tre fördelade reformer och tre fördelade investeringar har bidragit till dess framsteg:
- Reformen "Underlättande av strategiska investeringar" (CY-C[C3.3]-R[R1]).
 - Reformen "Förstärkning av [snabbspårsmekanismen för aktivering av företag]" (CY-C[C3.3]-R[R2]).
 - Reformen "Utforma och inrätta en nationell utvecklingsbyrå" (CY-C[C3.3]-R[R4]).
 - Investeringen "Statligt finansierad aktiefond" (CY-C[C3.3]-I[I6]).
 - Investeringen "Berikning av turistprodukten i landsbygdsområden, bergsområden och avlägsna områden" (CY-C[C3.1]-I[I10]).
 - Investeringen "Skapande av en nationell handelsidentitet och främjande av den traditionella produkten 'halloumi'" (CY-C[C3.1]-I[I5]).
15. Även om alla reformer och investeringar fördelades till den relevanta delrekommendationen var inte alla reformer och investeringar slutförda vid tidpunkten för bedömningen. Åtgärderna bedömdes som vara delvis slutförda.
16. Dessutom har tre fördelade reformer som var slutförda i juni 2024 och som var märkta för tre delrekommendationer – 2019 4.7, 2020 3.1 och 2020 3.3 – inte lett till någon uppgradering de år då de slutfördes.

Tabell 3 | Cypern: Genomförande av delrekommendationer och reformer

Landsspecifik rekommendation	Beskrivning	Europeiska planeringsterminen – bedömning				Europeiska planeringsterminen – bedömning				Europeiska planeringsterminen – bedömning				Europeiska planeringsterminen – bedömning	
		1 kv. 2021	2 kv. 2021	3 kv. 2021	4 kv. 2021	1 kv. 2022	2 kv. 2022	3 kv. 2022	4 kv. 2022	1 kv. 2023	2 kv. 2023	3 kv. 2023	4 kv. 2023	1 kv. 2024	2 kv. 2024
2019 4.6	Anta lagstiftning för att förenkla förfarandena för strategiska investeringar att söka nödvändiga tillstånd och licenser.		Begränsade framsteg				Begränsade framsteg			CY-C(C2.1)-R(R3) Q2 23	Begränsade framsteg			CY-C(C2.1)-R(R3) CY-C(C3.3)-R(R1)* CY-C(C3.5)-R(R3)*	Vissa framsteg
2019 4.7	Förbättra små och medelstora företags tillgång till finansiering.		Vissa framsteg			CY-C(C3.2)-R(R2) Q2 22	Vissa framsteg				Vissa framsteg	CY-C(C3.3)-R(R6)			Vissa framsteg
2019 5.2	Säkerställa tillförlitliga och snabba system för utfärdande av lagfarter och överlåtelse av fast egendom.		Begränsade framsteg				Begränsade framsteg				Begränsade framsteg			CY-C(C3.5)-R(R3)*	Avsevärda framsteg
2020 3.1	Säkerställa tillräcklig tillgång till finansiering och likviditet, särskilt för små och medelstora företag.		Vissa framsteg			CY-C(C3.2)-R(R2) Q2 22	Vissa framsteg				Vissa framsteg	CY-C(C3.3)-R(R6)			Vissa framsteg
2020 3.3	Främja privata investeringar för att stödja den ekonomiska återhämtningen.		Begränsade framsteg				Vissa framsteg				Vissa framsteg	CY-C(C3.3)-R(R6)		CY-C(C3.3)-R(R1)* CY-C(C3.3)-R(R2)* CY-C(C3.3)-R(R4)*	Vissa framsteg

Anm.: * Ej slutförda det första kvartalet 2024, men enskilda delmål som uppnåtts beaktades vid uppgraderingen av rekommendationerna.

Källa: Revisionsrätten.

Österrike

17. När det gäller Österrike var fem reformer inom faciliteten för återhämtning och resiliens i vårt urval genomförda i juni 2024. I bedömningarna av delrekommendationerna 2020 3.1 och 2020 3.2 hänvisas det till andra reformer inom faciliteten som inte ingår i urvalet. Två av fyra delrekommendationer om företagsklimatet har uppgraderats i kommissionens bedömning av genomförandestatus (se [tabell 4](#)).
18. **Bedömningen av genomförandet av delrekommendation 2019 3.4:** tre reformer som var fördelade till delrekommendation 2019 3.4 var genomförda fjärde kvartalet 2023. Men bedömningen av genomförandet av delrekommendationen var oförändrad efter det att reformerna hade genomförts. Kommissionens bedömning av delrekommendationen stöder den oförändrade statusen, och det anges att även om Österrike för närvarande genomför ett startpaket som ingår i Österrikes återhämtnings- och resiliensplan, är den begränsade och volatila marknaden för eget kapital (särskilt riskkapital) en flaskhals för innovativa, tillväxtinriktade företag som vill expandera.

19. **Bedömningen av genomförandet av delrekommendation 2020 3.1** uppgraderades 2024. Enligt förklaringen i CeSaR-databasen uppgav kommissionen att genomförandet av startpaketet, inklusive införandet av en ny bolagsform ("Flexible Kapitalgesellschaft") hade utmaningarna i denna delrekommendation tagits itu med helt och hållet. Den reform inom faciliteten som beaktas är
- "Startpaket" (AT-C[C4]-R[4D8]).
20. **Bedömningen av genomförandet av delrekommendation 2020 3.2** uppgraderades 2024. Kommissionen ansåg att tre reformer var relevanta för dess framsteg:
- Ej fördelad reform "Startpaket" (AT-C[C4]-R[4D8]).
 - Fördelad reform "Föreslagen lagstiftning för engångsprincipen: ändring av lagen om företagstjänster" (AT-C[C2]-R[2C1]).
 - Den fördelade reformen "Liberalisering av reglerna för företag" (AT-C[C4]-R[4D11]).
21. Tre slutförda reformer ansågs ha bidragit till framstegen för denna särskilda delrekommendation (startpaketet, engångsprincipen och liberaliseringen av reglerna för företag).

Tabell 4 | Österrike: Genomförande av delrekommendationer och reformer

Landspecifik rekommendation	Beskrivning	Europeiska planeringsterminen – bedömning				Europeiska planeringsterminen – bedömning				Europeiska planeringsterminen – bedömning					
		1 kv. 2021	2 kv. 2021	3 kv. 2021	4 kv. 2021	1 kv. 2022	2 kv. 2022	3 kv. 2022	4 kv. 2022	1 kv. 2023	2 kv. 2023	3 kv. 2023	4 kv. 2023	1 kv. 2024	2 kv. 2024
2019 3.4	Stödja produktivitet utvecklingen genom att uppmuntra digitaliseringen av företag och göra det lättare för företagen att växa.		Vissa framsteg				Vissa framsteg				Vissa framsteg	AT-C[C4]-R[4D7] AT-C[C4]-R[4D9]	AT-C[C4]-R[4D8]		Vissa framsteg
2020 3.1	Säkerställa ett effektivt genomförande av likviditets- och stödåtgärder, särskilt för små och medelstora företag.		Avsevärda framsteg				Avsevärda framsteg				Avsevärda framsteg		AT-C[C4]-R[4D8]		Fullständigt genomförande
2020 3.2	Minska den administrativa bördan och regelbördan.		Vissa framsteg				Vissa framsteg				Vissa framsteg		AT-C[C4]-R[4D8] AT-C[C4]-R[4D11]	AT-C[C2]-R[2C1]	Avsevärda framsteg
2020 3.4	Främja privata investeringar för att stödja den ekonomiska återhämtningen.		Vissa framsteg				Vissa framsteg				Vissa framsteg				Vissa framsteg

Källa: Revisionsrätten.

Förkortningar

EUF-fördraget	Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.
faciliteten	faciliteten för återhämtning och resiliens.
SWD	arbetsdokument från kommissionens avdelningar.

Ordförklaringar

arbetsdokument från kommissionens avdelningar:	ett icke bindande kommissionsdokument som ska fungera som diskussionsunderlag, antingen internt eller utanför institutionen.
delmål:	ett kvalitativt mått på en medlemsstats framsteg mot att slutföra en reform eller investering i sin återhämtnings- och resiliensplan.
den europeiska planeringsterminen:	årlig cykel som utgör en ram för samordning av EU-medlemsstaternas ekonomiska politik och övervakning av framsteg.
faciliteten för återhämtning och resiliens:	EU:s finansiella stödmekanism för att mildra de ekonomiska och sociala konsekvenserna av covid-19-pandemin och stimulera återhämtning samt möta utmaningarna med en grönare och mer digital framtid.
landsspecifik rekommendation:	årlig vägledning som kommissionen utfärdar till enskilda medlemsstater, som en del av den europeiska planeringsterminen, om deras makroekonomiska politik, budgetpolitik och strukturpolitik.
mål:	ett kvantitativt mått på en medlemsstats framsteg mot att slutföra en reform eller investering i sin återhämtnings- och resiliensplan.
nationell återhämtnings- och resiliensplan:	ett dokument som beskriver en medlemsstats planerade reformer och investeringar inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens.
program efter stödperiodens slut:	övervakningsmekanism som syftar till att säkerställa att ett land fortsätter att vara på en stabil finansiell väg efter att ha mottagit ekonomiskt stöd.

Kommissionens svar

<https://www.eca.europa.eu/sv/publications/sr-2025-21>

Tidslinje

<https://www.eca.europa.eu/sv/publications/sr-2025-21>

Vi som arbetat med revisionen

I revisionsrättens särskilda rapporter redovisar vi resultatet av våra revisioner av EU:s politik och program eller av förvaltningsteman som är kopplade till specifika budgetområden. För att uppnå så stor effekt som möjligt väljer vi ut och utformar granskningsuppgifterna med hänsyn till riskerna när det gäller prestation eller regelbrottsnivå, storleken på de aktuella intäkterna eller kostnaderna, framtida utveckling och politiskt intresse och allmänintresse.

Denna effektivitetsrevision utfördes av revisionsrättens avdelning IV Marknadsreglering och en konkurrenskraftig ekonomi, där ledamoten Petri Sarvamaa är ordförande. Revisionen leddes av ledamoten Ivana Maletić med stöd av Sandra Diering (kanslichef), Juan Ignacio Gonzalez Bastero (förstachef), Jacques Sciberras (uppgiftsansvarig) samt Sorana Rotta, Valentina-Adriana Visan och Tiago Ribeiro (revisorer). Alexandra Damir-Binzaru bidrog med grafiskt stöd och Irene Lopez Arranz var sekreterare.

Från vänster: Valentina-Adriana Visan, Jacques Sciberras, Sandra Diering, Ivana Maletić, Juan Ignacio Gonzalez Bastero, Irene Lopez Arranz, Tiago Ribeiro och Sorana Rotta.

UPPHOVSRÄTT

© Europeiska unionen, 2025

Europeiska revisionsrättens policy för vidareutnyttjande fastställs i [beslut nr 6-2019](#) om revisionsrättens policy för öppna data och vidareutnyttjande av handlingar.

Om inget annat anges (t.ex. i enskilda meddelanden om upphovsrätt) omfattas revisionsrättens innehåll som ägs av EU av den [internationella licensen Creative Commons Erkännande 4.0 Internationell \(CC BY 4.0\)](#). Det innebär att vidareutnyttjande är tillåtet under förutsättning att ursprunget anges korrekt och att det framgår om ändringar har gjorts. Om du vidareutnyttjar revisionsrättens innehåll får du inte förvansa den ursprungliga innebörden eller det ursprungliga budskapet. Revisionsrätten ansvarar inte för eventuella konsekvenser av vidareutnyttjandet.

När enskilda privatpersoner kan identifieras i ett specifikt sammanhang, exempelvis på bilder av revisionsrättens personal, eller om verk av tredje part används, måste ytterligare tillstånd inhämtas.

Om ett sådant tillstånd beviljas upphävs och ersätts det allmänna godkännande som nämns ovan, och eventuella begränsningar av materialets användning måste tydligt anges.

För användning eller återgivning av innehåll som inte ägs av EU kan tillstånd behöva inhämtas direkt från upphovsrättsinnehavarna.

Foto på omslagssidan: © peteri – stock.adobe.com.

Figur 1 – ikoner: de har tagits fram med hjälp av resurser från [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Alla rättigheter förbehålls.

Programvara eller handlingar som omfattas av immateriella rättigheter, till exempel patent, varumärkesskydd, mönsterskydd samt upphovsrätt till logotyper eller namn, omfattas inte av revisionsrättens policy för vidareutnyttjande.

EU-institutionernas webbplatser inom domänen europa.eu innehåller länkar till webbplatser utanför den domänen. Eftersom revisionsrätten inte har någon kontroll över dem uppmanas du att ta reda på vilken integritets- och upphovsrättspolicy de tillämpar.

Användning av revisionsrättens logotyp

Revisionsrättens logotyp får inte användas utan revisionsrättens förhandsgodkännande.

HTML	ISBN 978-92-849-5900-6	ISSN 1977-5830	doi: 10.2865/1975586	QJ-01-25-054-SV-Q
PDF	ISBN 978-92-849-5901-3	ISSN 1977-5830	doi: 10.2865/1412721	QJ-01-25-054-SV-N

SÅ HÄNVISAR DU

Europeiska revisionsrätten, [särskild rapport 21/2025](#) *Stöd från faciliteten för återhämtning och resiliens för ett bättre företagsklimat: tar endast delvis itu med utmaningar i de landsspecifika rekommendationerna, men vissa tidiga resultat har bidragit till framsteg i genomförandet*, Europeiska unionens publikationsbyrå, 2025.

Faciliteten för återhämtning och resiliens på 650 miljarder euro inrättades i februari 2021 med anledning av covid-19-pandemin.

Vi granskade om åtgärder inom faciliteten, särskilt reformer, tog itu med de utmaningar som rör företagsklimatet som identifierats i de landsspecifika rekommendationerna och uppnådde förväntade resultat.

Vi konstaterade att åtgärderna delvis tar itu med utmaningar som rör företagsklimatet även om vissa strukturella problem återstår. Även om de slutförda åtgärderna har lett till att de överenskomna delmålen och målen har uppnåtts har hittills endast en tredjedel av dem uppvisat avsevärda resultat och bidragit till framsteg i genomförandet av de landsspecifika rekommendationerna.

Vi rekommenderar att de viktigaste utmaningarna täcks i tillräcklig utsträckning, att en heltäckande ram införs för att bedöma resultaten och hur åtgärder inom faciliteten bidrar till de landsspecifika rekommendationerna och att politikområdena tydligt definieras och tillämpas på ett konsekvent sätt inom olika EU-instrument och den europeiska planeringsterminen.

Revisionsrättens särskilda rapport i enlighet med artikel 287.4 andra stycket i EUF-fördraget.

EUROPEISKA
REVISIONSRÄTTEN

Europeiska unionens
publikationsbyrå

EUROPEISKA REVISIONSRÄTTEN
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBURG

Tfn +352 4398-1

Frågor: eca.europa.eu/sv/contact
Webbplats: eca.europa.eu
Sociala medier: @EUauditors